

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati v avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznaki plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Pri čem smo?

Gosta, za navadnega umrljivega človeka neprodna tema zaodeva razmerje mej vlado in mej slovensko državnozbornsko delegacijo in le redkokedaj se čuje o njem kak glas, prav kakor da je „Slovanska krščanska narodna zveza“ postala samostan trapistov, kateri smejo le skrivaj včasih malo šepetati, sicer pa je molčljivost njih prva dolžnost.

Nismo zagovorniki načela o imperativnih mandatih. Menimo pa, da je dolžnost poslancev, biti v vednem kontaktu z volilci in skrbeti, da so volilci o političnih razmerah dobro informovani in da vsaj vedo pri čem da so s svojimi zastopniki.

Tega sedaj živa duša ne ve. Poslanci so izgubili vsako zvezo, vsak kontakt z volilci, pri tem se pa še čudijo, da postajajo volilci nervozni in da jih raznovrstne, čisto nasprotujoče si vesti vznemirjajo in razburjajo.

Zasedanje poslanske zbornice se bliža svojem koncu, a prav sedaj so prišle v javnost vesti, ki nas in še druge vznemirjajo, in sicer tako, da se ne moremo več zadovoljiti z molkom naših zastopnikov.

Vlada je predložila državnemu zboru proračun. Ilekali smo v njem tu in tam dokazov, da slovenski poslanci vlade v nje težkem boju z opozicijo niso zastoj podpirali, a našli nismo drugega, kakor revno svoto za štipendije. Številke govoré najglasneje in številke nam v proračunu kažejo, da naši poslanci niso ničesar dosegli.

A ne samo, da proračun ne izkazuje nikakih uspehov požrtvovalnosti naših poslancev, tudi administrativnim potom ne stori vlada ničesar, kar bi bilo nam v korist in prezira naše najopravičnejše zahteve.

Naravno je, da je v očigled tega naredila zadnja vest iz „Slovanske krščanske narodne zveze“ najmučnejši utis, vest namreč, da je zveza poslala vladi nekak ultimatum, s katerim zahteva, naj vlada odgovori na podano spomenico, obsežajočo slovenske postulate, in grozi s konsekvencami, to je z izstopom iz vladne večine.

Začuden smo se spogledovali in se izpraševali, če poslanci, kakor je logično sklepati iz njihovega komunikeja, doslej sploh niso vedeli, pri čem da so z vlado, če so vlado podpirali, ne da bi vedeli, hoče li vlada ustreči njihovim zahtevam ali ne, ampak da so hodili za njo čez drn in strn, kakor ovce za vodnikom.

Koj na to je zopet prišla čez Prago vest, da je vse poravnano, da je častiti vitez Jaworski posredoval mej slovenskimi poslanci in grofom Thunom in da so naši poslanci zopet najboljši prijatelji vlade, ker so dobili garancije, da se njihove zahteve polagoma izpolnijo.

Ta igra traja že več mesecev, a še vedno se nobenemu poslancu ne zdi potrebno, da pouči narod o razmerah in mu pojasni kar potreba, da bo razumeval postopanje poslancev. Še vedno ne privoščijo volilcem nobene mrvice, dasi nimajo vzroka, živeti v veri, da jim volilci slepo zaupajo.

Doslej nismo iz poslanskih ust prav ničesar izvedeli o položaju sploh in o uspehih in neuspehih njihovega delovanja v parlamentu, samo tu in tam je kak klerikalni poslanec povedal, da baron Hein vse podira, kar zgradi slovenska delegacija, da je finančni minister dr. Kaizl zaljubljen v barona Heina ali kaj podobnega, kar je volilce le še bolj razburilo, kakor so bili poprej.

Poslanci naj nikar ne mislijo, da je tista politika, ki se tira za kulisami, najboljša. To diplomatizovanje se je že davno preživelo in je bilo vselej neplodno. „Honesty is the best politic“, je rekel neki ugledni angleški državnik, odkritosrčna politika je najboljša mej vsemi, in to je resnica, katera se je še vselej in povsod izkazala in katero tudi prav toplo priporočamo slovenskim poslancem.

Bližajo se božični prazniki. Poslanska zbornica pretrga zasedanje za nekaj tednov in poslanci se vrnejo domov. To bi bila najboljša prilika, da stopijo pred volilce in jim pojasne razmere v parlamentu ter še zlasti razmerje mej vlado in mej slovensko delegacijo. Poslanci so uprav dolžni to storiti, dolžni ne samo volilcem, ampak tudi sami

sebi, kajti sedaj pač ne morejo reči, da je njihova politika ljudska politika, da delajo v soglasju s svojimi volilci. Volilci so popolnoma desorijentirani, nihče ne ve, pri čem da smo, politika državnozbornske delegacije pa je že zgolj in jedino poslanska politika.

V Ljubljani, 17. decembra.

Tesnejša zveza opozicijskih strank v avstrijski zbornici je sedaj zopet ideal nekaterim voditeljem Nemcev. 27. septembra se je nemška „Gemeinbürgerschaft“ vsled secesije nemške narodne in antisemitske stranke porušila in s tem je bila organizacija opozicije uničena. Poslej so operirale stranke vsaka na svojo roko, pri čemer se je večkrat pokazala neskladnost. Po zadnji seji pa so se na predlog ustavovernega veleposestništva sešli načelniki nemške napredne, nemške narodne, krščansko-socialne stranke, ustavovernega veleposestništva in slobodne nemške zaveze ter so sklenili, da se začne delovati nemudoma na to, da se dožene tesnejša zveza opozicijskih strank, ki bi imele skupen izvrševalen odbor.

Kriza na Ogerskem. Drugi podpredsednik ogerske zbornice, Koloman pl. Kardos, se je pismeno odpovedal svojemu častnemu mestu. Današnje volitev bodeta vodila zategadelj 84letni Madarasz iz neodvisne opozicijske stranke in 76letni pl. Janicsary, člen liberalne, vladne stranke. Opozicijo hoče volitev kolikor najbolj zavleči in raztegniti debato o dnevnem redu vsaj na štiri seje. Madarasz upa, da dobi zbornica vendar le še pred Božičem svoje predsedstvo, razni listi pa dvomijo, da se to zgodi. „Neue Freie Presse“ poroča, da vlada mej posameznimi strankami toliko razburjenje ter da se je bati v današnjih sejah nečutenih prizorov. Nekateri poslanci govoré, da pojdejo k seji oboroženi! Obstrukcija na Ogerskem poganja iste cvetove in rodi iste sadove kakor obstrukcija v avstrijskem parlamentu, zato bi ne bilo čudno, ako se koncem koncev pojavi tudi v ogerski zbornici nekaj Pferschejev z odprtim nožem!

LISTEK.

„Veseli dan ali Matiček se ženi“.

„Komu Matiček, hči župana,
Ki mar' mu je Slovenstvo, nista znana?
Slavili, dokler mrtvi se zbudijo,
Domači bosta ga Talija, Klijo.“
Dr. Fr. Prešern.

Dr. Prešern ni bil mož, ki bi bil s svojo hvalo radodaren in ki bi bil prisojal zasluge onim, ki jih nimajo. Dr. Prešern je bil strogo kritičen duh, ki je povedal resnico, in če je bila tudi neprijetna, vsakomur; zato pa je njegova hvala največje vrednosti. Ako priznava torej dr. Prešern Antonu Linhartu nesmrtné zasluge za slovensko dramatiko ter trdi, da ga bosta slavili domači muzi Talija in Klijo dotlej, da zapoje tromba sodnega due, potem mu morajo hvaležni rojaki verjeti, da je bil Linhart res mož velikega talenta, izredne inicijativnosti ter posebnih zaslug za utemeljitev slovenskega gledališča.

V XVII. veku se je igralo v Ljubljani samo latinski in nemški. Slovenski jezik je bil zaničevan, in Valvasor je pisal, „dass die windische Sprache von den Dorfzungen und anderen gemeinen Lippen gesprochen wurde“. Šele proti koncu XVIII. veka smo dobili Slovenci moža, ki se je zavzel za pravico slovenščine tudi v javnosti, in ta mož je bil

Žiga Zois, baron Edelštajnski. V njegovem salonu so se zbirali Vodnik, Kopitar, Linhart in drugi.

Zois je prvi spoznal važnost gledališča in kot vrlému Slovcu se je krčilo od bolesti srca, ko je videl, kako se šopirita latinščina in nemščina ondi, kjer bi morala gospodariti slovenščina. Slovenska književnost pa ni imela takrat nobenega dela za oder. Toda Zois si je znal pomagati. Skladal je pesmi, ki so jih potem peli italijanski operni pevci v deželnem gledališču.

„Ko se včasih ni nihče nadejal, da se bo pela slovenska pesmica mej laškimi, začel je pevec ali pevka sredi spevoigre popevati domačo pesmico, ki jo je zložil Zois, in v parterju in ložah je donel vesel hrup in plosk, da ga ni možno popisati.“ Tako poroča Kopitar. Slovenske pesmice so peli italijanski operni pevci v letih 1770—1780.

Ali Zois s tem ni bil zadovoljen. Vsekakor je hotel spraviti na oder tudi slovensko igro. Prigovarjal je torej Vodniku in Linhartu, naj kaj spišeta, in njegov trud ni bil zaman. Vodnik je poslovenil in priredil Kotzebua igro „Hahnenschlag“ ter jo naslovil „Tinček Petelinček“, Linhart pa je napravil kar dve igri: „Županovo Miciko“ (po Richterjevi „Feldmühle“) in „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“ (po Beaumarchaisovi „Le folle journée ou le mariage de Figaro“).

Prvo slovensko veseloigro so igrali diletantje iz najodličnejših slovenskih krogov z velikanskim vspehom in mej nepopisnim navdušenjem 28. decembra 1789. l.

„Laibacher Zeitung“ je 29. decembra istega leta pisala, da se je pri tej predstavi pokazalo, da je za oder „kranjski jezik dovolj gibčen in blaglasen“ ter da je „ves narod ponosen na take igralce, katere bo v slovstvenih knjigah ovekovečil rekši: „Ti so položili temelj v izobraževanju materskega jezika in so ga usposobili za gledališčne predstave.“

Linhart je torej prvi postavil slovenščino na gledališke deske; Linhart nam je ustvaril slovensko gledališče.

Burka „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“ je zagledala beli dan l. 1790. ter se je igrala z najlepšim vspehom še istega leta. Andrej Smolè jo je na novo izdal l. 1840. Ponatisnjena pa je bila tudi v Weissenhurnovi slovnici l. 1811. Burka se je igrala potem še l. 1848. in l. 1870.

O obeh teh Linhartovih prirejenih prevodih piše tudi Šafařík, in sicer tako le:

„Beide Stücke sind nicht bloss Uebersetzungen, sondern freie Bearbeitungen mit Nationalisirung des Sujets und getreuer Beobachtung der Nationalsitten, lebendige Gemälde des krainischen Lebens, wenigstens wie es vor 40 Jahren noch

Tržaški izgredi v italijanski zbornici. Na interpelacijo posl. Barzilaija radi izgrediv, ki so se zgodili v Trstu v septembru v dneh splošnega žalovanja za cesarico Elizabeto, je odgovoril italijanski zunanji minister Canevaro, da se Italijani iz kraljevine ne smejo vtikati v razmere v Avstriji ter da treba ločiti mej avstrijskimi in italijanskimi državljani Italijani. Oblastva izgrediv niso niti povzročila niti trpela, ampak je avstrijska vlada postopala toli ostro ter se je skazala do Italijanov tako lojalno, da ji mora italijanska vlada samo čestitati. Treba je cesarju Francu Jožefu zahvaliti se, ki je osebno posredoval, da so ostala prava Italijanov nedotaknjena. — Kakor znano, so nastali izgredi valed tega, ker so imeli nekateri Italijani na dan splošne žalosti veselice.

Proces Favilla, ki je zanimal tudi politike, oblasti pa sovražnike Crispija, se je završil s tem, da je bil Favilla obsojen radi goljufije v ječo za dve leti in tri mesece. Favilla je pred obravnavo trdil, da je bil goljufije v veliki banki sodelen tedanji ministerski predsednik Crispi, ki je radi potratnosti žene rabil mnogo denarja. Zategadelj so pričakovali Crispijevi sovražniki, da zada ta obravnavo Crispiju smrtni udarec, no, jako so se motili. Favilla Crispija niti imenoval ni in največja sramota starega državnika italijanskega vendar-le ni zadela.

Italija in Abesinija. Pred nekaterimi tedni so se širili vznemirljive vesti, da je možno, da se vname mej Abesinijo in Italijo nova vojna, katero zakrivi uporni ras Mangaša. Zunanji minister Canevaro je predvčerajšnjim v italijanski zbornici povedal, da ni nikake nevarnosti ter da vladajo mej Italijo in Menelikom najprijaznejše razmere. Mangaša je res prosil pomoči Italije, toda vlada mu je odgovorila, naj se uda Meneliku. Menelik je pripravljen pogajati se z Italijo gledé mej ter zasede obmejne visoke planote samo takrat, ako jih zapuste Italijani prostovoljno.

Dopisi.

Iz Trsta, 13. decembra. Zivod sv. Nikolaja v Trstu, ulica Stadion št. 19, je razposlal vsem županom slovenskih pokrajin naslednjo okrožnico: „Letos, ko vse tekmuje, kako praznovati petdeset letnico vladanja Njegovega Velikanstva našega presvetlega cesarja Frana Josipa, katerega želja je, naj se praznuje Njegova petdesetletnica ne s hrupom in šumom, pač pa z dobronamernimi čini, želé tudi tržaške Slovence pokazati svojo udanost ter vstreči plemeniti želji plemenitega vladarja. Nadele so si nalogo, ustanoviti zavetišče za brezposelne služkinje. Komu ni znano, koliko naših mladenk prihaja vsako leto v mesto iskat si zasluzka? In vse te so prepuščene samim sebi ter nimajo, izvzemši male izjeme, nikogar, da bi jim svetoval ter jih ščitil pred pretečo nevarnostjo. Kam se hoče obrniti ubogo nevedno dekle, došlo z dežele v mesto med neznane, tuje ljudi? Komu hoče zaupati, koga hoče vprašati za svet, ko se nihče ne briga zanjo? Ako pride dobrim gospodarjem v roke, je srečna, kaj pa ako pride v roke brezvestnim in brezvernim ljudem, kateri jo oropajo vere in sramežljivosti? Padla je,

war . . . im Allgemeinen ist der echte krainische Ton so getroffen, wie in wenigen krainischen Büchern . . .“

S temi besedami slavnega češkega učenjaka sta vrednost teh del in zasluga Linhartova najbolj označeni.

Originala teh dveh iger, ki ju je spisal slavni francoski dramatik de Beaumarchais, sta prouzročila pravo revolucijo v tedanjem socijalnem življenju na Francoskem. „Matijška“ cenzura ni dovolila za oder, čitali pa so ga povsod, in l. 1783. so ga uprizorili na domačem odru členi kraljeve rodbine. L. 1784. je slednjič dovolil Ljudevit XVI., da se igra javno uprizori.

Igra nam kaže vso frivolnost in samopašnost, oholost in nasilnost plemstva, kakoršno je bilo pred revolucijo 1789. leta ter je po svoje marsikaj pripomogla k temu, da so se preklicala skoro vsa prava in predprava, ki so bila dotlej last plemstvu.

Dr. Adamovič piše v svoji knjigi „Francuzka drama“ o Beaumarchaisu, oziroma njegovih dveh glavnih delih: „Seviljski brivec“ je poln dramatičnega življenja in značaji so v njem dobro načrtani. Še važnejša je „Figarova ženitev“ (slovenski „Veseli dan itd.“).

Figaro (Matijček) hoče vzeti za ženo Suzano (Nežiko), sobarico grofice Almavive (Rozalije); grof, kateri svojo ženo že davno zanemarlja, dovoli to le pod pogojem, da se uda Suzana (Nežika) popreje njemu.

ker ni imela nikogar, da bi jej svetoval, jo svaril. Koliko aols so že pretočili stariši zaradi takih zapuščenih deklet? Koliko sramote in stroškov so imele občine zaradi njih? Da se pride temu zlu v okom, zasnovale so tržaške Slovence zavetišče, kjer se vprejemajo devojke, došle z dežele, oziroma take, ki so začasno brez službe. Tu so preskrbljene s vsemi potrebščinami proti mali odškodnini 25 avt. na dan za hrano, katera se v slučaju potrebe dá tudi brezplačno. Vrh tega se dekleta poučujejo v ženskih opravilih sploh, ter navajajo k strogo moralnemu življenju in štedljivosti. V slučaju potrebe boče zavetišče obveščalo stariše o vedenju njihovih hčera, če to ni mogoče pa dotična županstva. Skrbí se tudi, da se jim preskrbi dobre in vestne gospodaje ter pazi, da ne zajdejo na slaba pota. Zavetišče je pričelo delovati s mesecem septembrom t. l., a doseglo je že lepe vspehe; vprejelo je namreč do danes že čez 50 brezposelnih služkinj v svojo oskrb. Prišlo se je tudi na sled takim brezvestnim podležem, ki preže posebno na slovenska neomadežvana dekleta ter jih dovajajo, ali vsaj skušajo dovajati v sloglasne hiše. Že iz povedanega je razvidno, kolike važnosti je ustanovljeno zavetišče in to ne samo za v Trstu nahajajoča se slovenska dekleta, marveč tudi za dotične roditelje in občine, kakor tudi za splošni narodni živelj. Da pa boče mogel ta prekoristni zavod uspešno izvrševati svojo nalogo, treba mu je vsestranske pomoči, posebno sedaj v začetku njegovega obstanka; zategadelj se obračamo do vseh slavnih županstev po širni domovini s prošnjo, da nas blagovolé podpirati, bodisi da pristopijo v zavod kot ustanovniki s doneskom 20 gld., ali pa s manjšimi doneski kot podporniki. To bi bila za županstva le majhna žrtev, a zavodu velika pomoč v dosegu njegovega namena. Trdno upajoč, da naša prošnja ne boče zaman, bilježi se udani — odbor“.

Vodovod mesta Kranja.*)

Vodovodni odsek mesta Kranja je izdal ravnokar brošurico z nastopno vsebino: I. Pomen vodovoda, potreba in korist. — II. Stroški za vodovod. — III. Katere korake treba storiti, da dosežemo vodovod? — Dodatek. — IV. Odgovor tistemu, ki je spisal Pavšlarjeva „Uvaževanja vredna pojasnila k vodovodnim projektoma mesta Kranja“.

V prvih treh poglavjih se prav poljudno pojasnjuje vse vodovodne zadeve z ozirom na načrt proj. Hraskega, po katerem bi poleg Kranja še 12 vasij bilo deležnih vodovoda. Z veliko prepričevalnostjo se tu razprši vsak dvom in pomislek, katerega bi še kdo utegnil imeti proti temu načrtu. Toda podrobno se v to razpravo ne moremo spuščati.

Zanimiv pa je „Dodatek“ brošurici, ker nam bolj ko ne vem kaj pojasnjuje razmere v mestu Kranju in razkrinkuje vso nevrjetno puhlost tiste klike, ki hoče na vsak način strmoglaviti sedanjí občinski odbor kranjski. Zato priobčujemo to poglavje doslovno.

„Sapo so nam zaprli!“

„Ta naša knjižica je bila v rokopisu že dovršena, ko so dne 5. novembra zagledala luč sveta davno, davno že obehana „Uvaževanja vredna pojasnila k vodovodnim projektoma mesta Kranja“. Pri teh „Pojasnilih“ je treba pred vsem dobro razločevati med znanim izdajateljem in — ne-

*) Vodovod mesta Kranja in nekaterih vasij občin Predoslje, Senčur in Voglje. Kratka razlaga v pouk udeležnim vsem. Izdal vodovodni odsek mesta Kranja. Meseca novembra 1898. Natisnila „Narodna Tiskarna“. Velika 8°. Stranij 42.

Figaro upotreblja vso svojo lokavost, da ohrani čistost svoje Suzane, in da grofa zopet približa nesrečni soprogi. In to se mu posreči.

Beaumarchais nam riše v tem delu z živimi slikami pokvarjenost višjih stanov in kaže, kako „tretji stan“ neopravičeno trpi. Znamenite so Figarove besede o plemstvu: „Vi ste se potrudili, da se rodite, a nič drugega“. . . . Beaumarchais je v teh dveh delih privel na odar politično in socijalno satiro.“

In nemški učenjak, dr. Scherr, piše v svoji priznani zgodovini svetovnega slovstva: „Figarova ženitev se je pod brezprimernim halójem uprizorila v prvič 27. aprila 1784. l., in 68 predstav je sledilo brez presledka. To ni bil samo literariški in teatrališki dogodek, temveč še mnogo bolj politiški. Bila je naravnost revolucionarska bomba, vržena mej razkošno veselo družbo, in ta se je pri ljubeznjivem prasketanju tega ognja hotela nasmejati do smrti.“

Danes seveda je igra izgubila že marsikaj na svoji aktualnosti, a da ni vsled tega ostarela, kaže in svedoči to, da se je vzdržala po odrih sto let in da so jo porabili Puleiell, Rosini in Mozart za libreto svojih oper. Kako malo drugih, bodisi svoj čas še tako slovečih del, je doživelo to srečo!

Zato je tudi nje zopetna uprizoritev na slovenskem odru prav umestna.

znanim piscem. — Iz vsake vrste je razvidno, kako se pisec nestrokovnjaški šopiri s svojo nadeto utenostjo in izvežbanostjo o stvareh, o katerih ni prav poučen, ali katerih ni pravilno prebavil. Slabo prebavljena telesa ali duševna hrana pa dela preglavice bodisi v želodcu, bodisi v — mošnjah. Neznani pisec je imel vsakako veliko gaječo v glavi, ko se je lotil „uvaževanja vrednega“ svojega dela; on ni znal ločiti pšenice od osata, ko je prastalo nestrokovnjaško njegovo pero prejasna „Pojasnila“ na potrpežljivi papir, in dandanes zbada osatovo trajo njemu prste bolj, nego „peče“ nas druge njegova brošurica.

Vprašanje, je-li na izvajanja v teh „Pojasnilih“ sploh odgovarjati, bi ne bilo niti „uvaževanja vredno“; naši inženerski strokovnjaki so sami isjevali, da so vzvišeni nad tako polemiko, kakršna je v „Pojasnilih“, in da smatrajo pod svojo častjo, odgovarjati takemu — nestrokovnjaku. Vendar pa se bočemo mi sami dobri stvari in resnici na ljubo premagati, da odgovorimo duhoviti tej „razpravi“ in pojasnimo slavnemu občinstvu vso našo vodovodno zadevo, ker se na druge strani slorablja, da se meščanom in vaščanom meče pesek v oči.

Predno pa vam pokažemo vsaj nekaj tistih, sapo sapirajočih duhovitostij, katere je pisec nagromadil v „Pojasnilih“, razložiti moramo neke stvari o vodi sploh in o naših vodovodnih načrtih, da se lažje umemo. Pri tem bo skoraj gotovo tudi nekaj haska za „učenega“ pisca. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. decembra.

— (Povišanje plač dežel. uradnikom) je povse naravna stvar, katera je v principu v dežel. odboru že sklenjena in katera pride v prihodnjem zasedanju dež. zbora na razpravo. V krogu dežel. okrožnih zdravnikov vlada strah, da oni te regulacije ne bodo deležni in da ostanejo na suhem, dasiravno so od dežele plačani. In vendar je treba, da dežela tudi za povišanje plač te vrste svojih uradnikov kaj stori, oziroma da vsaj kaj ukrene glede njihovih pokojnin. Dež. okrožni zdravniki so bili doslej gmotno še zadostno dobro situirani, ker so poleg plače (600 gld.) imeli še privatno prakso. Ker pa so še c. kr. okrajnim zdravnikom kot državnim uradnikom plače povišale, postala je konkurenca z njimi nemogoča in konec bo, da nikdo ne bo več hotel vstopiti v dež. službo in da postane še večje pomanjkanje zdravnikov po deželi, kakor je doslej, ker c. kr. okrajni zdravniki istotako izvršuje privatno prakso, kakor okrožni zdravniki. Recimo, da si okrožni zdravnik v najugodnejšem slučaju zasluži 3000 na leto. Koliko mu ostane od tega za življenje? Ker potrebuje zaradi ordinacijske sobe večjega stanovanja, stane ga to 3—400 gld. na leto. Ker pokojnina ni nikakor urejena, mora plačevati zavarovalnino, če je oženjen, da rodbina vsaj ne strada, če ji mož umrje. Treba je tudi za vse slučaje nekaj dajati na stran. Stroški za življenje so pa tudi večji, ker ima več napora, kakor vsak stan. Naravno je torej, da s takimi dohodki in izdatki ni mogoče zaslužiti toliko, da bi bila rodbina za vsak slučaj tako preskrbljena, kakor je rodbina vsacega družega dež. uradnika. Pokojnina za dež. zdravnike in njih vdove, oziroma sirote je pri nas urejena še po starem kopitu in če postane zdravnik po 10 trudapolnih letih nezmožen za delo, dobi 200 gld. pokojnine in če umrje, dobi žena 200 gld. To ni nikakor studijam in stanu primeruo, ko ima vdova najnižjega državnega uradnika sedaj najmanj 400 gld. penzije. Torej, če se v nobeni reči ne bi ničesar storilo, glede pokojnine pa se mora kaj zgoditi.

— (O delovanju kranjske deželne vlade za deželno kulturo) čitamo v zadnji številki dunajski „Landwirtschaftliche Zeitung“ (št. 100) jako rezko sodbo, katero je izrekel znani kulturni inženier. Govorec o osušenju barja, pravi pisatelj, ki se je sicer podpisal s polnim imenom: „Žalostno je za prebivalstvo Kranjske, da tudi sedanja dež. vlada ne kaže zadostne enerģije za deželne kulturne namene, izvzemši za gozdarstvo in za lov. Ako bi vlada krepko vmes posegla, bi bili od cesarja potrjeni zakoni že davno izvršeni. Tako pa sestavljajo c. kr. okrajna glavarstva vsako leto o vodnih škodah prepokorne izkaze in poročila, katera se pošiljajo kot statistični material ministerstvu, siromaški davkoplačavalci na Barju pa plačujejo povrh že desetletja prispevke za regulacije reke. Take razmere, kakor na Kranjskem se niti v Galiciji več ne nahajajo in vzlic temu

Dalje v prilogi.

molče gospodje poslanci“. Če tudi morda ni vse doslovno resnično, kar trdi pisatelj tega, mnogo resnice je v tem in se je res čuditi, da poslanci še niso osvetlili vladajočih razmer.

— (Repertoir slovenskega gledališča) Jutri, v nedeljo 18. t. m. pride v novem deželnem gledališču prvič na oder izborna Linhart-Beaumarchaisova burka s petjem „Veseli dan ali Matijček se ženi“, o katere znamenitosti prinašamo listek. — V torek, 20. t. m. se vrši premijera E. Ganglove rodbinske drame „Sin“. Dejanje se vrši v slovenskem mestecu, Radovici, v družini upokojenega davkarja (g. Verovšek), čegar sin Ciril (g. Inemann) je poneveril na Dunaju veliko svoto ter zapeljal sestro Heleno (gospa Danilova) Slemenčevega zeta in zdravnika dr. Trdine (g. Dyl). Kakor kaj pribeži Ciril v očetovsko hišo, kjer se izvrši najtragičnejša drama. Pri sinočni generalni skušnji se je pokazalo, da je Ganglov „Sin“ prelepo delo, ki se odlikuje po veledramatičnih prizorih, z izbirno tehniko in nekaterimi upravnimi modernimi psihološki izvedenimi detajli, ki jamčijo „Sinu“ trajnost na slovenskem odru.

— (Naši mrliči) G. Fran Krisper, hišni gospodar in bivši trgovec, ki so ga danes pokopali v Ljubljani, se je porodil leta 1818. v Slov. Bistrici kjer je bil njegov oče ljudski učitelj. Pokojnik se je, kakor večina njegovih bratov, posvetil trgovskemu stanu in po učnih letih prišel v trgovino svojega najstarejšega brata Antona, čegar trdika še zdaj tukaj obstoji. Leta 1840. se je v Kranji oženil in tamkaj prevzel trgovino, katero je skoro 40 let srečno vodil in močno razširil, da je bilo njegovo ime znano po vsem Gorenjskem. Pred kakimi dvajsetimi leti se je preselil v Ljubljano in se združil s svojim bratom Josipom Vincencijem pod trdiko „Bratov Krisper“ staro Krisperjevo trgovino z norimberškimi blagom na Mestnem trgu. Na posled pa je nekaj let sem živel tukaj kot zasebnik v zasluženem pokoji. Rajnik je bil oče trgovca g. Rajmunda Krisperja v Kranji ter tast deželnega poslanca in prejšnjega župana ljubljanskega, gosp. Petra Grassellija, in ljubljanskega trgovca, gosp. Feiliksa Urbanca. Bodi mu zemlja lahka!

— (Odbor gospej za napravo obleke ubogim šolskim otrokom) uljudno vabi vse p. n. dobrotnike in dobrotnice k razdelitvi obleke, katera bode v nedeljo dne 18. decembra 1898 ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške šole (Komenskega ulice).

— (Pozor, narodnjaki!) Za božične darila bi bilo umestno, da kupi vsak narodnjak jako priljubljeno in dobro milo, katero je založil veletržec, g. Vaso Petričič v korist družbe sv. Cirila in Metoda in katero se v vseh narodnih trgovinah prodaja, ker bi s tem ne le vsakemu posameznemu, ampak tudi narodni družbi veliko veselje naredil.

— (Sentpeterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani, priredita svojo veliko veselico dne 8. januarja 1899, kar naj blagovolijo slavna društva in prečastito občinstvo prijazno na znanje vzeti. Vzpored in podrobnosti veselice bosta podružnična odbora v kratkem priobčila.

— (Ljubljansko gasilno društvo) priredi dne 26. t. m., na sv. Štefana dan svojo običajno božičnico. To je jedina družinska veselica društva, kjer se zberó udje s svojci. Čisti dohodek veselice namenjen je podporni zalogi, zato se dobrotniki in prijatelji društva uljudno prosijo, da z obilnimi dobrotami prihitijo na pomoč.

— (Ponesrečeno izganjanje hudiča.) V Salendrovih ulicah je vladalo te dni veliko in utemeljeno razburjenje. Pobožne ženske v okolici so strahoma spoznala, da je ondu stanujočega mladega moža — obsedel hudič. Škropile so moža, ki je šel pred kratkim prišel od vojakov, z blagoslovljeno vodo in porabile tudi vsa druga domača zdravila, kar jih je znanih a vse to ni nič pomagalo. Obse denec se ni nič izpremenil, prav kakor da se je hudič v njem že popolnoma udomačil. Ženicam je bilo tako hudo, da so se zatele k našim čestitim četom franciskanom in prosile, naj bi se jeden, v „pananju hudiča“ posebno izkušenih gospodov zavzel za nesrečnega mladeniča in iz njega pregnal pekleniška. Dobri očetje franciskani so uslišali prošnjo pobožnih ženic in poverili rešitev rečenega mladeniča redovniku, kateri je doslej še vsacega hudiča ukrotil. Toda tudi njegov poskus se ni posrečil. Komaj se je približal obsedenecu, začel je ta tako grozovito preklinjati, kakor znajo samo še oni prisiljenci, katerih versko in nramno poboljšanje je poverjeno kuratu Koblarju, in zmerjal je čestitljivega redovnika tako strašno, da so se navzočnikom kar lasje ježili in jih je spreletavala znoja. Celo pogumni krotitelj hudičev je prebledel in ženski asistenci — ki je bila oborožena z burkljami in metlami zbrana okrog njega ter nestrpno čakala, kdaj bo začel hudič bežati, da mu hitro založi nekaj udarcev — s trepetajočimi ustnimi priznani: Ta je pa hudo obseden! V tem pa je obsedenec čedalje bolj razgrajal, tako, da je moral naposled pater franciskan oditi, ne da

bi bil kaj opravil. Ženice so vsled tega neutolažljive. Prišle so do prepričanja, da mladega moža ni obsedel jeden navadnih hudičkov, ampak jeden najnevarnejših peklenških poglavarjev, morda celo sam vrhovni hudič Bitru, katerega strahovitost je po Leona Taxela spisih dobro znana. Žalost pobožnih ženic je toliko večja, ker se krotitelj hudičev več ne prikaže v Salendrovih ulicah. Zbeganost je tolika, da se nam ženske smilijo v srce in ker na pomoč očetov franciskanov menda ne smejo več računati, si štejemo v dolžnost, opozoriti nanje gospoda primarija blazniškega oddelka, dr. viteza Bleiweisa.

— (Panorama international) v Souvanovi hiši na Kongressnem trgu, še izza prejšnjih let ljubljanskemu občinstvu v najboljšem spominu, se je danes otvorila.

— (Častno občinstvo) podelila je občina Naklo učitelju in prvemu občinskemu svetovalcu g. Josipu Travnu in županu g. Jakobu Mraku.

— (Občinski odbor v Dragi) je v seji, dne 15. decembra odločil za cesarjev spomenik v Ljubljani 20 gld. Ob jednem se je sklenilo, da se odpravi samonemški napis na šoli in nadomesti z dvojezičnim. Na državni zbor se odpošlje prošnja za ustanovitev vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani, na c. kr. poštno ravnateljstvo v Trst pa za dvojezični poštni pečat.

— (Lov na Raskovcu) Vsakoletni znameniti lov na Raskovcu bo jutri. Kakor se pripoveduje, udeležta se ga tudi nadvojvoda Josip Ferdinand iz Celovca in koroški dež. predsednik vitez Fraydenegg.

— (Z Bleda) se nam piše: Krajni šolski svet na Bledu je dobil 11. t. m. Najvišjo zahvalo za udanostno izjavo povodom cesarjeve 50letnice in ob jednem tudi Najvišje dovoljanje, da se sme tukajšnja šola imenovati: „Cesar Franc Jožefa I. ljudska šola“. Gradba krasnega novega šolskega poslopja je že pod streho in se šola pribodnje leto otvori. Dopisnik z Bleda v „Slovenca“ z dne 6. t. m. sicer omenja, da se zida nova šola na čast cesarju, — a modro molči, kateri obč. odbor je to sklenil, kakor tudi druge stvari, tako zavija kakor je nje njemu prav. Gosp. J. Pernel je pri zadnji občinski seji predlagal: da se za cesarjev spomenik v Ljubljani dovoli 100 gld. Zoper ta predlog se hitro oglasi g. župnik Mrak z Bele, kateri predlaga, da se dovoli le 50 gld., in naj se v zapisnik zapiše, da je 100 gld. (katere je pa že pred obč. odbor gasilnemu društvu na Bohinjski Beli kot podporo daroval) na čast cesarjevi 50letnici dovolil. Gospod dopisnik bi se rad bahal, pa se nima s čim.

— (Nesreča) Minolo nedeljo dne 11. t. m. proti večeru vračal se je posestnikov sin Ljudevit Šmuc iz Malih Lipljenj, župnija Škocjanc pri Turjaku, z lova domu. V vasi Zabukovje je vstopil v hišo Janeza Mihelčiča, po domače Kovačka, odložil nabito puško ter prisedel k mizi. Domači 18-letni sin vzame puško v roko, da si jo ogleda, a v istem hipu se puška sproži in strel zadane smrtno njegovega ob mizi stoječega očeta. Poslali so brzo po duhovnika in zdravnika, kateri pa ponesrečenem ni mogel pomoči. V ponedeljek na večer dospela je sodnijska komisija iz Ljubljane na lice mesta, in včeraj v jutro je 52letni mož izdihnil svojo dušo. Danes je zopet dospela sodna komisija ter sta zdravnika truplo raztelesila. Zlovanje vdovele žene in 6 neposkrbljenih otrok je nepopisno. Naj bi se na orožje nekoliko več pazilo! — Dne 13. t. m. zvečer je v Zg. Vremu v senožeškem okraju 11letni Tomaž Cerkenik ustrelil svojo mater. Deček je ogledoval nabasano puško. Ta se je sprožila in strel je zadell dečkovo mater v desno nogo, vsled česar je žena nekaj ur pozneje umrla.

— (S Spodnjega Štajerskega.) V zadnjem času ukazalo je vsled prošnji prizadetih občin in po posredovanju državnega posl. g. viteza Berksa trgovinsko ministerstvo, da dobé pošte v Trbovljah, na Planini, na Ponikvi ob južni železnici, v Braslovčah, v Ivanovcih, v Vitani, v Vojniku in pri Mali Nedelji pri Ljutomeru dvojezične, slovensko-nemške poštne pečate. To je zopet „mala“ pridobitev, pa rest tako „mala“, da bi se je morali skoraj sramovati, ne v našem imenu, ampak v imenu vlade, da se za take malenkosti mora toliko in toliko občin še posebej potegovati in peticionirati, mesto da bi vlada to sama ukrenila za celo Spodnjo Štajersko. Sicer pa, ker vlada sama noče z jednim mahom to vprašanje rešiti in spraviti s sveta, nam ne preostaja drugega, kakor da na začetnem potu nadaljujemo, dokler bodo imele vse pošte na Spodnjem Štajerskem slovensko-nemške poštne pečate ter moramo prav hvaležni biti državnemu posl. g. vitezu Berkasu, da se je te zadeve, s katero pridobiva slovenski jezik in slovenski narod veljavo v javnem življenju, s tako unemo lotil.

* (Cesar boter trojčkov.) Dne 2. decembra na dan cesarjeve pidesetletnice je rodila v neki vasi na Češkem tkalčeva žena Marija Rchter trojčke, in sicer same dečke. Imela je že prej štiri otroke, tako se je število nakrat pomnožilo na sedem. Znanci so srečni (?) materi svetovali naj poprosi

cesarja za botra. Ona je to storila brzojavno, in 4. t. m. je bil krst, pri katerem se je dal cesar zastopati. Prvi deček je dobil ime Fran Josip, drugi Rudolf in tretji Albreht. Otroci in mati so povsem dobro počutili.

* (Napad na sodnika.) Vdova Ana Tot iz Rakonic na Češkem je podadovala po svojem možu premoženje v vrednosti 100.000 gld. Isplačati pa je morala nekaj legatov. Ker se je ureditev premoženja zavlekla, je pisarila sodniku, v Rakonice grozilna pisma. Na dan obravnave pa je potegnila bliskoma revolver ter hotela sodnika ustreliti. Ženo so izročili dež. sodišču v Pragi.

* (Strašen požar) Kakor poročajo iz Stanislava nastal je v vasi Bratkoviče strašen požar, kateri je uničil vse hiše. Od 180 zgorelih hiš je bilo zavarovanih samo pet.

* (Anonimna pisma.) Iz Detmolda poročajo: Že več časa, piše „Lippische Landes-Ztg“, so se trosila o dogodkih na dvoru in zlasti o posebno intimnih odnosajih na različne načine poročila mej občinstvo, pri tem so igrala anonimna, vsekakor ženska pisma zlasti veliko vlogo. Pisateljice dotičnih pisem znajo prav spretno sukati pero ter poznajo najintimnejše skrivnosti in nazore prvih oseb. Pisma obsegajo sedaj „prijateljski“ svet, potem „dobroželjen“ opomin, potem ogorčenosti polno pridigo radi kakega nemoralnega čina. Vse zasledovanje je bilo doslej zaman. Ta škandalna pisma v Detmoldu spominjajo na afero Kotze v Berlinu, pri kateri so se širila taka pisma o dvoru v Berlinu.

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Vesela družba „pri Figovcu“ v Ljubljani 1 krono 80 vin
— Živel rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Za Prešernov spomenik v Ljubljani: Gospa Alojzija Slanc v Ljubli 17 kron, nabrane v družbi, zbrani v gostilni „pri Šegaču“ v čast našemu Aškercu. — G. L. Golf v Zadru od slovenskega konzulata 7 kron. — Skupaj 24 kron. — Živela rodoljubna nabiralka in vsi darovalci in darovalke v domovini in izven nje, spominjajoči se narodne dolžnosti!

Zahvala. Podpisano vodstvo hvaležno potrjuje, da mu je izročilo sl. uredništvo „Slov. Naroda“ 971 kron 54 vin, katero vsoto so rodoljubni darovalci in darovalke doposlali v tretjem četrtletju t. l. za družbine namene. Te vsote so bile izkazane v štev. 148—223 „Slov. Naroda“. Nadejaje se, da tudi za nadalje ne bode opešala požrtvovalnost slovenskih rodoljubov, izreka najtoplejšo zahvalo vsem rodoljubnim darovalcem in darovalkam za tako lep dokaz narodne navdušenosti vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost.

— Slovenske narodne pesmi, harmonizoval in za koncert priredil Stanko Pirnat. Besede uredil Anton Štritof. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Prav lepo božično darilo za slovenske glasbenike in pevce in pevška društva smemo imenovati to najnovejšo izdajo našega domačina in podjetnega izdajatelja, ki res zasluži vsestransko podporo. Dvanajst lepih narodnih pesmi v deloma bolj prosti, deloma pa bolj komplicirani in duhoviti harmonizaciji nam je priredil skladatelj Stanko Pirnat, znan že slovenskemu občinstvu kot jako nadarjen in duhovit glasbenik. Poleg nekaterih starejših, občeznanih: „Bom šel na planino“, „Na Gorenjskem je flatno“, „Bog je vstvaril zemljico“, „Kak luštno je po let“, „Zvedel sem nekaj novega“, „Glej glej, kak mimo gre“ in „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“, nahajamo tudi nekaj manj znanih: „Milično slovo“ (čveteroglasen mešan zbor), „Delaj, delaj pušelj“, peteroglasen mešan zbor, v katerem se vrstita prav srečno in karakteristično, besedam primerno ženski in moški zbor. Jako lepa je sentimentalna „Po noč budim“, (katere besede in napjev je podal g. dr. Štor) iz katere veje pristen, nepokvarjen naroden duh. „Kadar boš na razjo šel“ podaja inteligentnim pevcom pod spretnim vodstvom priliko za posebno izrazovito deklamatorično prednašanje in primerno stopnjevanje isto tako tudi znana „Kukavica“. Vse te na videz priproste narodne pesmice postanejo pravi biseri, ako jih dobe v roke spretni pevci in vodi, ki jim zna vdihniti pravi duh. Ne dvomimo torej, da bodo pevška društva prav rada segala po ti novi izdaji in dosegala z njo iste uspehe, kakor so jih imele doslej po našem mojstru Hubadu tako izborno harmonizovane in po njem uvedene narodne pesmi. Cena zvezku, ki obsega 12 strani kvartove oblike, je za partituro 1 gld. 20 kr., posamni glasovi pa so po 20 kr., kar je glede na bogato vsebino gotovo nizko postavljeno. Sicer pa utegnemo o tej zanimivi zbirki še prijaviti obširnejšo strokovnjaško oceno.

**Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 17. decembra. Nagodbeni odsek je imel danes dopoldne sejo, v kateri je prišel do 21. paragrafa trgovinske in carinske pogodbe. Ker je rešiti samo še štiri paragrafe, je opravičeno upanje, da dežene odsek še danes razpravo o tej pogodbi.

Dunaj 17. decembra. Princ Al. Liechtenstein se je na shodu v dolnje avstrijskem mestecu Rohy (Horn) izrekel proti obstrukciji. Dejal je, da obstrukcija proti Badeniju in Gautschu, nemškimi strankam ni prav nič koristila. Z obstrukcijo niso Nemci ničesar drugega dosegli, kakor da je šlo šest ministrov v penzijo, jezikovne naredbe pa so vendar ostale v veljavi. Uvidevši, da z obstrukcijo ne gre, so se nemške stranke odločile za redno opozicijo, hoteč s tem tudi preprečiti porabo § 14., kateri je vsaki vladi na razpolaganje. V zadnjih dnevih so Schönererjanci, nemški nacionalci in nemški liberalci naznanili, da obnové obstrukcijo in sicer v prvi vrsti proti nagodbi ter proti nagodbenemu in budgetnemu provizoriju. Antisemitje take izjave niso podali in se tudi ne pridružijo obstrukciji, nego hočejo z redno opozicijo doseči gospodarske reforme in pri nagodbi ubraniti Cislitvansko preteče škodo.

Dunaj 17. decembra. „Wiener Zeitung“ prijavlja cesarsko naredbo z dne 13. t. m., s katero se razveljavlja naredba z dne 19. avgusta, ki je začasno ustavila porotna sodišča za okraja Jaszo in Ternov, to je koncesija levemu krilu poljskega kluba. Ta je hotel v jutrišnji klubovi seji začeti akcijo v tej stvari, a vlada ga je prehitela.

Gradec 17. decembra. Danes zjutraj je v Brucku ob Muri pogorelo mestno gledališče.

Budimpešta 17. decembra. Danes se je zopet sešel parlament. Že na vse zgodaj je bilo pred parlamentom živahno vrvenje. Ob 10 uri dopoldne so imeli voditelji strank posvetovanje, ob polu 11 pa je starosta 84letni poslanec Madarasz otvoril sejo. Zbornica je sprejela demisijo drugega podpredsednika Kardosa, na kar je imel Madarasz dolg govor. Laskal se je vladi in opoziciji ter je naglašal, da se je madjarski narod vedno tesno in krepko držal svoje ustave. Predlog, naj bo v ponedeljek seja, v kateri se začne razprava, kdaj naj pride volitev novega predsedništva na dnevni red, je bil brez ugovora soglasno sprejet.

Berolin 17. decembra. Listi poročajo, da odstopi minister notranjih del, Köller, ker se na odločilnem mestu obsoja njegova politika iztirjanja Slovanov in Dancev iz Nemčije.

Kaneja 17. decembra. Angleško, francosko, rusko in italijansko brodovje je dobilo naročilo, da ob prihodu princa Jurija razobesi kretske zastave, kakor da je Kreta povsem neodvisna.

Izjava

„Učiteljskega društva za Tolminski okraj.“

Dne 4. t. m. sestavil se je novi odbor učiteljskega društva za tolminski okraj (takole: predsednik Andrej Vrtovec, učitelj v Tolminu, namestnik Sirca Ivan, tajnik: Kenda M., blagajnik: Kenda J., odbornik: Grželj Iv.) Pri tej priliki je odbor soglasno sklenil: protestovati proti pisavi v „Soči“ glede prizadevanja za izboljšanje učiteljskih gmotnih razmer na Goriškem in svoj protest tudi objaviti.

Ker postaja draginja vedno večja, — ki je že od nekdanj izmed tostranskih kronovin blizo največja na Goriškem — si vsakdo prizadeva zvečšati svoje dohodke, da zadosti potrebam svojim in svoje družine in faktično so si znali izboljšati blizo vsi stanovni svoje stanje, jedni potom povišanja plač, drugi s povišanjem cen pridelkov ali izdelkov, le pri ubogi pastorki — učiteljskem stanu — je ostalo, in ne kateri hoté naj bi še ostalo, vse pri starem, pri plačah od 280 do 600 gld. Ni treba navajati vzgledov iz gmotno-srečnejših stanov, zadostuje naj, da ima lahko navadni delavec ali pa rokodelc jednake ali celo boljše dohodke kakor učitelj, da se lahko ponaša srednje vrste dekla v Trstu s takimi dohodki, kakor učiteljica.

V kakem razmerju je to z učiteljstvom, od katerega se zahteva skoraj srednješolsko izobrazbo, raznih dolžnosti in odgovornosti, od katerega uspehov je odvisen napredek, omika, blagostanje ljudstva? Ali je učiteljevanje tako lahek posel, da ni vreden boljšega plačila? Na Tolminskem so gotovo

vsakemu učitelju znane besede uzor-moža, rajncega dekana-viteza A. Jekšeta, ki jih je govoril preblag. g. dež. šolskemu nadzorniku A. Klodiču vitezu Šabladoskemu: „Ako boste tako obkladal učiteljstvo, bo treba samo za nje napraviti jedno bolnišnico v deželi“. Kdo izmed učiteljstva še ni slišal pripovedovati: jaz bi ne bil za učitelja, raje grem kamenje tolči na cesto ali pa opravljat še tako težko delo; a drugače: jaz bi zmetal skozi okno polovico otrok ali pa še kaj hujšega storil — tretjega: ako bi bil jaz učitelj, bi bil v par letih jetikov itd. Pred malo dnevi mi je rekel gospod, ki se razume precej tudi na zdravilstvo: „Res, sreča za učitelje, da imajo nekaj počitnic, sicer bi se v malo letih povsem izrabili“. Ali se tudi prezgodaj ne izrabimo? Ko so možje drugih stanov v najboljših letih (40 do 50) je že učitelj toliko oslavljen, da je zrel za pokoj, ako že ne za grob.

Koliko na boljšem so gg. uradniki XI. razreda! Ako je mej njimi koji uradnik z dovršeno srednješolsko ali višješolsko izobrazbo, je to le nje gov začasen pričetek, kakor pri nas podučitelj, vsi drugi imajo le nekaj razredov srednjih sol, ali samo ljudsko solo, da, znani so slučaji, ko nimajo uradniki tega razreda, niti najmanjše šolske izobrazbe. Bivši učitelji, ki so tako ali tako obrnili hrbet učiteljskemu stanu, so sedaj uradniki XI. ali X. razreda, njih bivši tovariši pa imajo še vedno plačo 400, 500 ali največ 600 gld. Ali ni tudi to žalostno in poniževalno za učiteljstvo? Da se še najdejo stariši, ki pri takih razmerah še pošiljajo svoje sinove na učiteljske, je krivo le nepoznanje naših žalostnih razmer.

Kako je pa šele preskrbljeno za prezgodaj osemogletne učitelje ali pa njih vdove in sirote? Navadni delavec (iz Volč), kojemu je stroj pobabil roko in od nje odtrgal meziniec, dobiva mesečno 17 gold. 80 kr., drugi (iz Bovca), ki se je ponesrečil pri regulaciji Donave, dobiva 22 gl. 60 kr. pokojnine na mesec, učitelj pa, ako obnemore in ni služboval polnih 10 let, nima pravice do pokojnine, ampak le do neke odmere ali odpravnine (§ 63., v slučaju smrti ne dobi tudi njegova družina nikake pokojnine, ampak le odmero, ki znaša četrti del zadnje letne plače, t. j. jedenkrat za vselej okoli 100 gld. (§ 68.) Šele po izpolnjenem 10. letu službovanja ima učitelj pravico do pokojnine, ki znaša od začeta 11. do izpolnjenega 15. službenega leta tretji del letne plače, z izpolnjenim 15. letom ima pravico zahtevati tri osmine in dalje z vsakimi izpolnjenimi 5 leti še drugi osmi del letne plače (§ 64.). Vdova, ki ima pravico do penzije dobi tretji del zadnje letne plače, kojo je imel rajnik (§ 69.) Otroci umrlega učitelja, ki je imel pravico do penzije, imajo sicer pravico do odgojnih pripomočkov, ki se imajo pa tako odločiti, da vdovina penzija z vsemi odgojnimi pripomočki vred ne presega polovice zadnje letne plače, katero je imel umrli mož oziroma oče (§ 72.) Tudi mladoletne sirote učiteljev imajo pravico do penzije, — ako je imel pravico oče — ki pa znaša za vse sirote skupaj šesti del očetove zadnje letne plače (§ 74.) — Kako malenkostne svote so to pri plačah 400, 500, 600 gld. zdrobljene potem na osmine, šestino, tretjino, polovico, je pač umevno in razvidno iz nastopnega: Učitelj 20 let služboval po prestanem izpitu učiteljske usposobnosti recimo z II. plačno vrsto 500 gl. vstevši dveletninini po 40 gld in jedno za 50 gld., opravil do klade 30 gld., dobi pokojnine 380 gld., vdova 220 gold in ako tudi mati umrje dobe vse sirote skupaj letnih 110 gld. Rajncega našega tovariša in zaslužnega slovenskega skladatelja H. Volariča vdova s štirimi otročki prejema 20 gld. pokojnine in toliko celo — kakor se govori — le po upliti od višje strani, mej tem pa dobiva vdova navadnega delavca (v Kredi), z dvema otrokoma pokojnine 19 gld. na mesec. . . . Mraz že spreletava učitelja-očeta, ako le pomisli, kako sirote bi bili njegovi ostali v slučaju da on odpade, kako je pa šele onemu, ki se bori s smrtjo, a mu skrb za bedne zapuščence podaljšuje smrtno borbo! Tu pač niso na mestu besede: Je mirno v Gospodu zaupal. Po pravici je vskliknil tovariši Ivančič na zadnjem učiteljskem zborovanju v Kobaridu: „Vsaj toliko, da bi se hotelo za nas storiti, da bi zamogli mirneje umreti!“

Lep in vzvišen je naš stan: biti vzgojitelj in učitelj naroda, postavljati mu temelje pri hoduje sreče in blaginje, a ideali in navdušenje izginejo kmalo ko potrká beda in skrb za vrata. Srečen tisti, ki si more pridobiti kak postranski vir dohodkov! Koliko je pa takih, ki tudi tega ne morejo! Ali takih beda in obup lahko ne potisne na polje novodobnih idej?

Učiteljstvo, poznajoče svoje stanje, že nad 25 let, osobito pa zadnjih 15 let nepretrgoma leto za letom trka na deželnozborska vrata in prosi s po nižnjimi prošnjami in spomenicami, da bi se mu izboljšalo gmotno stanje. In, kakšen je bil uspeh naših prošenj? Ako ima bedno učiteljstvo kakoga sovražnika, si isti gotovo veselja mane svoje roke. Za nas ne veljajo svetopisemske besede: trkajte in odprlo se vam bode; prosite, stanovitno prosite in uslišani bode. Quem dii odere, pedagogum fecere.

Ali je bilo umestno tedaj, da se mu je zadnji čas, ko se je učiteljstvo pričelo zopet oglašati za izboljšanje svojega gmotnega stanja, tako odurno odvrgnilo: ni še čas za vas, imamo nujnejšega dela, spravite hišne in kmetijske posestnike na kant, saj še noben učitelj ni umrl za lakoto itd.

Pred nekaj leti se je v družbi gospodov razgovarjalo o učiteljskih plačah. Mej naštevanih svet se jeden go-podov nasmeje in reče: „Ho, ho, jaz rabim toliko za vino na leto“. Družba se namuzne in marsikdo si je mislil: jaz tudi. Temu gospodu in njegovi družbi so se dohodki povišali, da bodo zamogli živeti dostojno, ti učitelj, pa molči, ker sicer spraviš kmeta na boben ter ni lepo, da se drzneš o čč. gg. poslancih govoriti. (Zadnji cenj. „Slov. List“) Povišale so se razne davščine, da se je izboljšalo gmotno stanje drug m stanovom, ali ni prizadet pri tem neposredno ali posredno tudi kmet in hišni posestnik? Tedaj je bilo vse prav in dobro, častitalo se je vse vprek na desno in levo, ko se pa oglašal uboga para učiteljska Ni ga stann, ki bi v obče več storil za izomiko in blaginjo ljudstva kakor učiteljski, pa je za to najslabše plačan, povrh še preziran in preganjan, nima nikakega upliva pri postavodajalstvu in ne pri ustanavljanji šol in vendar — uničuje posestnike. Navajeni smo marsikaj potrpeti in grenke požirati, vendar, to je že prehudo.

Da, da, noben učitelj še ni umrl za lakoto — vsaj slišalo se ni o tem pri nas. Povemo pa, kar znamo, da imamo na razpolago uradna zdravniška spričevala, da je ta in oni učitelj obolel zaradi nedostajanja zadostno tečne hrane. Sedaj ležé na Tolminskem trije obnemogli tovariši v starosti 24 do 35 let. Koliko učiteljev je šlo tem potem že prezgodaj v grob, koliko jih je, sicer še živih, a ravno radi tega oslavljenih in bolehnih! Ne služi v posebno čast celi deželi Goriški in še osobito ne tistim, ki so največ vzrok, da prihajajo v bošizen radi nedostajanja hrane, tisti, kojim dežela izroča v odgojo svoje najdražje zaklade — svojo dečo.

Ali morja učitelj ne zasluži, ni vreden boljšega stanja? Poglejte po deželi! Ali ni bilo učiteljstvo, bodisi pri ustanovitvi, ali je še sedaj jeden glavnih stebrov pri društvi, ki delujejo za izomiko, vsestranski napredek in blaginjo ljudstva! Učiteljstvo deluje po svoji zmožnosti, kjer le more in so razmere primerne, bodisi v prid kmetijstvu, cerkvenemu in posvetoemu petju, pri hranilnicah in posojilnicah itd. itd. Kaj pa v šoli, v središču učiteljskega delovanja? Naša hvala bi tu ne bila na mestu, govoré naj tedaj drugi. L 1870. je štela družba sv. Mohorja okoli 1800 udov (vstevši one v sežanikem okraju, ki spadajo pod tržaško škofijo), letos pa nad 9400. Koliko časopisov je zamoglo izhajati tedaj, koliko pa sedaj? Kdo je vzgojil to čitajočo občinstvo? Še letos je omenjala „Soča“, da izginejo v malo letih anafalbeti v naši deželi — po č-gavem trudu? Pred letom je pisala „Edinost“, primerjaje šolstvo v deželi in oziraje se na Tolminsko: „Klo buk z glave pred takimi krajnimi šolskimi sveti!“ Kdo je duša delujočega krajnega šolskega sveta? Koliko je učiteljstvo razven tega storilo tudi še za vsestranski splošni napredek, ki korenini ravno v šolstvu? — Gotovo bi pa učiteljstvo tudi še več delovalo in storilo za splošni blagor in napredek, ako bi bilo v boljšem gmotnem položaju, ako bi ga beda in skrb za vsakdanji živež ne ovirala v njegovem delovanju, ako bi se mu ne bilo treba pehati za postranskimi zaslužki.

Učiteljstvo je tedaj storilo in vrši svoje dolžnosti, kolikor je v njegovi moči, na vrsti so sedaj drugi, da storé tudi svoje dolžnosti proti nam. Mi ne prosimo in ne zahtevamo nič nepostavnega. Naše zahteve so zakonjene v drž. postavi od 14. maja 1869., §§ 55. in 56. Dajte nam toliko, da bodemo mogli stanu primerao preživljati sebe in svoje družine, vkrenite potrebno, da ne pridejo naše vdove in sirote na milost drugim in hvaležni vam bodemo.

Ali res še ni čas, da bi se vslišale naše tolikoletne prošnje in spolnile naše opravičene želje? Mi, ki poznamo stanje in mišljenje učiteljstva, moramo priznati, da je že najskrajnejš čas Zato kličemo visoki vladi, deželnemu zboru in vsem oblast-nijam, ki imajo kaj besede pri tem: rešite učiteljstvo iz dosedanjega bednega stanja, skrajni čas je že! Končno naj omenimo, da ni vz ok našemu gibanju vladno šuntanje, izdajalstvo ali mrtnja do naših čč gg. poslancev, nego faktična potreba in povod temu gibanju je regulacija uradniških plač in plač uradniških slog itd.

„Učiteljsko društvo za tolminski okraj.“

V Tolminu, dne 12 decembra 1898.

M. Kenda,
tajnik.

And. Vrtovec,
predsednik.

Narodno-gospodarske stvari.

— C. kr trgovinsko ministerstvo je naznanilo trgovinski in obrtniški zbornici, da bode vseh šest leta 1898. tiskanih in izdanih skupin centralnega registra za varstvene znamke pod pogoji, ki so se določili glede naročbe in glede prodaje posameznih zvezkov, tudi leta 1899. izdajalo. Skupna izdaja „Illustriranega centralnega registra za varstvene znamke“ za leto 1899. stane celoletno 16 gld., polletno 8 gld., četrtletno 4 gld. s poštno pošiljativjo vred. Posebna izdaja skupine I. (kovine, kovinsko blago, orodje) velja celoletno 5 gld. Register izhaja v mesečnih zvezkih. Oglasila na naročbo sprejema trgovinska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Dalje v prilogi.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja poraba po „Moll-ovem francoskem izganja in soli“ dokazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot belasti utekujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to masilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. Direktno se ne pošilja manj kot 2 steklenici. 4 (5-17)

Richterjeve kamenene gradilne skrinjice s sidrom. Leipziger Illustrirte Zeitung je pisala v št. 1578. dne 29. nov. 1892: „Težnja za višjo izomiko sedanje generacije se kaže zlasti jasno v načinu, po katerem se izbirajo igrače otrokom. Tudi v širših ljudskih slojih stremi vsakdo za tem, da izbere ne le zabavno, ampak tudi vzgajajočo igračo. V tem smislu se trudi tvrdka F. Ad. Richter & Co. na Dunaju s fabricacijo takozvanih kamenih gradilnih skrinjic, ki se od leta do leta bolj spopolnjujejo ter je dobili že 35 vrst skrinjic s ceno 40 kr. do 114 gld. Po Fröbeljevem sistemu prirejene skrinjice n. maj. les. nih kov. nego kamenčke, ki so pobarvani z nestrupenimi barvami (rudeče, rumeno in plavo) ter imajo tudi razne podlage in vzorce, po katerih se stavi in gradi. Skrinjice so različne in prirejene za razno otroško dobo ter se morejo spopolnjevati. — Poleg te igre izdeluje tvrdka še druge igre, kakor: Pitagorovo igro, Krožno nganko, Križovo igro, Slabo vest i. dr.: Te igrače so sestavljene iz 7—10 plošč, ki se postavljajo tako, da tvorijo razne figure. Vsaka igra ima vezve z navodili in vzorci. Raznovrstnost kombinacij je veličanska.

Štev. 36. Obojno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 898.

V nedeljo, dne 18. decembra 1898.

Prvikrat:

Veseli dan ali Matijček se ženi.

Burka s petjem v 5 dejanjih. Ponaredil po francoski „la folle journée, ou le mariage de Figaro, par Mr. Beaumarchais“ Anton Linhart znova priredil F. G. Režiser gospod Rudolf Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 7 1/2. uri. Konec ob 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester c. in kr. pešpolka št. 27. V torek, 20. decembra: „Sin“. Rodbinska drama v 4 dejanjih. Spisal E. Gangl.

Iz uradnega lista.

Imovine ali eksekutivne dražbe: Zemljišče vlož. št. 53, kat. obč. Št. Lorenc, cenjeno 758 gld. 60 in 1 gld. 90 kr., dne 19. decembra v Mokronogu. Posedstvo vlož. št. 228 n. 386, kat. obč. Črnomelj, cenjeno 500 gld. in 60 gld., dne 21. decembra v Črnomlju. Posedstvo vlož. št. 79, kat. obč. Podbukovje, cenjeno 587 gld. 38 kr., dne 22. decembra v Zatičini. Franciške Mesojedec, zemljišča v Vidmu, cenjena 8280 gld. in 211 gld., dne 23. decembra v Vel. kih Laščah. Zemljišča vlož. št. 10, 119 in 138, davč. obč. Puštal, cenjena 583 gld., 236 gld. in 30 gld., dne 29. decembra v Škofji Loki.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. decembra: Franc Krisper, posestnik 80 let, Pod Trnovo št. 2, trebušni rak. — Alojzij Lesjak, privatni uradnik, 51 let, Streliške ulice št. 5, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 12. decembra: Ivan Derenčin, kajžar, 44 let, jetika. — Mihajl Kolenc, kajžar, 61 let, ostarelost. Dne 14. decembra: Franca Friškovic, dninarica, 48 let, prisad. Dne 15. decembra: Marija Markič, perica 30 let, jetika.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na nove naročbe, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 18.— | Četrť leta . . . gld. 8-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 80 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrť leta . . . gld. 4-
Pol leta . . . „ 8-— | Jeden mesec . . . „ 1-40
Naročnje se lahko s vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ohranimo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez oziira vsakemu, kdor ne vpošlje late ob pravem času.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. decembra 1898.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, htl.	10	60	Špeh, povojen, kgr. . .	70	
Rž, „	8	50	Surovo maslo, „ . . .	90	
Ječmen, „	7	50	Jajce, jedno	3	
Oves, „	6	50	Mleko, liter	8	
Ajda, „	8	50	Goveje meso, kgr. . .	56	
Proso, „	8	50	Telečje „	60	
Koruza, „	6	50	Svinjsko „	58	
Krompir, „	3	—	Koštrunovo „	36	
Leca, „	12	—	Pišanec	45	
Grah, „	8	—	Golob. „	16	
Fizol, „	10	—	Seno, 100 kilo	180	
Maaslo, kgr.	96	—	Slama, „	160	
Mast, „	7	—	Drva trda, 4 metr. .	660	
Špeh, frižen, „ . . .	63	—	„ mehka, 4 „ . . .	450	

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Decembar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
16.	9. zvečer	739.4	-0.6	sr. jzah.	jasno	
17.	7. zjutraj	742.5	-1.2	sr. jzah.	del. obl.	0.0
	2. popol.	743.1	2.4	sr. svzh.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 08°, za 25° nad normalom.

Dunajska borza

dne 17. decembra 1898.

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	—	—
Avstrijska zlata renta	119	85	—
Avstrijska krona renta 4%	101	35	—
Ogerska zlata renta 4%	120	10	—
Ogerska krona renta 4%	97	80	—
Avstro-ogerske bančne delnice	915	—	—
Kreditne delnice	358	—	—
London vista	120	50	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	97 1/2	—
10 mark	11	79	—
60 frankov	9	55 1/2	—
Italijanski bankovci	44	30	—
G. kr. cekini	5	70	—

Dne 16. decembra 1898

1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	166	gld. 50	kr.
Državne srečke iz l. 1854 po 100 gld.	193	50	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	130	50	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlsti zast. listi	98	—	—
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154	75	—
Ljubljanske srečke	24	25	—
Budolfove srečke po 10 gld.	25	50	—
Kreditne srečke po 100 gld.	202	—	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	541	—	—
Papirnat rubelj	1	27 1/2	—

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljene sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Alberta Lassnik-a

c. in kr. nadporočnika v 7. divizijskem topničarskem polku,

kakor tudi za lepe poklonjene vence in za mnogobrojno častilno spremstvo k zadnjemu počitku dragega pokojnika izrekajo svojo najprisrčnejšo in najtoplejšo zahvalo

(1949) **Zalujochi ostali.**

PRI KATARU

sapnih organov, kašljih, nahodu, hripavosti in vratnih boleznih zdravniki opozarjajo na

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
KISELINE

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana. (1-7)

Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirujoči učinek, posebno pospešuje razslizenje ter je v takih slučajih poznana kot jako dobro zdravilo.

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

(1957)

Razglas.

Št. 39525

Podpisani mestni magistrat oddaja izpraznenje grebeničnih jam topničarske vojašnice

za leto 1899, ter sprejema ponudbe

do 25. decembra 1898. l.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 12. decembra 1898.

Kufeke-jeva
moka za otroke

priporočena po zdravniških avtoritetah
Najboljša otroška redilna moka.
Najboljša primes k mleku. (424-19)
Najboljšo dijetetično sredstvo za na želodčnem črevesu bolne otroke.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah v škatiľah po 45 kr. in 1 gld.

Bergedorf-Fabrik Diät. Nahrungsmittel Wien
Hamburg. R. Kufeke VI. 2. Stumpfergasse 46.
Zaloga za Ljubljano: Lekarna G. Piccoli.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Poziv!

„Glasbena Matica“ namerava vsako leto v svojem „Izvestju“ podati nekaj pregled razvoja slovenske glasbe.

Zato vabi vsa slovenska pevska društva, naj ji redno pošiljajo svoje vzporedne, da z njih kolikor moči popolnim ponatiskom poda sliko naše izvrševalne glasbe.

Dalje vabi tudi vse gospoda skladatelje, naj ji pošiljajo svoje skladbe, da bo mogoče sestaviti vsako leto natančen pregled glasbeno slovstvenega delovanja po vsem Slovenskem.

Da bo pa izdavanje takega izvestja mogoče, treba je „Glasbeni Matici“ tudi gmotne podpore; naj tedaj društva in posamezniki obilno kot ustanovniki (40 gld. naenkrat, ali po 20 gld. dve leti, ali po 10 gld. 4 leta) ali kot redni člani (2 gld. na leto).

Novo pristopivši člani dobe na svojo željo namestu letošnjih muzikalij II. izdaja „Pesmarica“.

Čerinevo „Pesmarico za moške zборе“, 80 zborov, brez životopisov, v platno vezano (navadna cena 1 gld. 50 kr.) dobe pevska društva, ki jo naroče v obilnejem številu, po znatno znižani ceni.

Odbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr. Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenz-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto iz v Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzija, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzija, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lenz-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ot 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ot 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1044)

Pitajte podgane in miši

z le gotovo smrtno učinkujočim b (1819-1)

Heleolin -om, škodljivim za ljudi in domače živali.

V škatiľah po 90, 60 in 30 kr. prodaja trgovina Küssel & Končan v Novem mestu.

Proda, oziroma v najem se dá iz proste roke

hiša

tik farne cerkve v večji fari na Dolerjskem, v kateri je dobra, stara prodajalnica, gostilna in prodaja tobaka. (1950-1)

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Notar

na Spodnjem Štajerskem išče v vseh notarskih in tudi tožbenih zadevah izurjenega, slovenskega in nemškega jezika zmožnega

koncipijenta.

Vstop takej, plačilo po dogovoru. — Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. (1925-3)

J. FLORENZ

c. in kr. dvorna tovarna tehnic

Dunaj, I.,

Rothenthurmstrasse 26

(Ecke Adlergasse).

Preprodajalcem velik popust. (1019-4)

Katalogi brezplačno in poštine prosto.

Učenec

14 let star, ki je dovršil 4 razredno ljudsko šolo, se vzprejme takoj v trgovino z mešanim blagom **Janko Puhek-a v Črnomlju.** (1923-3)

Najboljše sredstvo zoper bolesi želodca!
Pristno **Plzensko pivno grenčico**
Finger-jevo

priporoča drogerija F. Pettauer v Ljubljani, 1908-2

Ivan Kordik

Ljubljana

Prešernove ulice št. 10-14

priporoča za božič in novo leto razen vsakovrstnih igrač tudi

družabne igre

od 25 kr. do 1 gld. 50 kr.

V zalogi ima tudi

okraske in svečice

za božična drevesca.

Ob najnižjih cenah in točni postrežbi nada se od p. n. občinstva prav obilega obiska z velespoštovanjem

Ivan Kordik.

(1905-3)

Niklasa Rudholzerja
naslednik

urar in optični zavod

Mestni trg št. 8

v Ljubljani.

Niklaste cilind-remontoir ure od 4 gld. — kr. naprej
Srebrne cilind-remontoir ure od 6 " — " "
Srebrne damске cilind-remontoir ure s srebrnim pokrovom od 7 " — " "
Srebrne remontoir-ure na sidro od 10 " — " "
Srebrne remontoir-ure s 3. srebrnim pokrovom od 10 " 50 " "
Zlate damске remontoir-ure od 14 " 50 " "
Zlate remontoir-ure za gospode od 28 " — " "
Zlate remontoir-ure za gospode z dvojnimi pokrovom od 38 " — " "
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni 9 " — " "
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni z bitjem ur od 13 " — " "
Ure na nihalo z bitjem četrtink od 27 " — " "
Budilke od 2 " — " "
Schwarzwälder z bitjem pol ur od 3 " — " "

Za dobro blago in za dela se jamči.
Popravila se hitro, dobro in po ceni izvršujejo v lastni prodajalnici.

Za morebitne potrebščine se najbolje priporoča z velespoštovanjem (808-45)

Franz Karol Rudholzer.

Dobavitelj kontrolnih ur za o. kr. avstro-ogersko vlado, za Bosno in Hercegovino.

Veseli božič

napravite svojim otrokom, ako jim kupite našo zares neprekošeno

božično zberko

katero oddajamo zaradi prevelike produkcije v svojih tovarnah za res nizko ceno

samo gld. 1.46

V naši sijajni božični zbirki so nastopne vseskozi, bistroumno, solidno in okusno izdelane igrače in sicer:

1 krasna Avstrijska kamenasta gradilna skrinjica s 30 kamni, 1 knjižica predlog s 25 barvanimi podobami, 1 štedilno ognjišče iz pleha z zadnjo steno, 1 garnitura kuhinjskega orodja, 1 oblečena punčka s členi, 1 škatlja cinastih soldatov, 1 plehasta trobenta s porcelanastim naustnikom, 1 pušna knjižica podob, 1 loterijska igra za 6 oseb, 1 brečev velk, 1 juks-fotograf, 1 samoletec keber, 1 remontoarka za nastavitvi, 1 verižica za uro, 1 petelin za pihati, 1 parkelj in 1 krasen prstan.

V interesu vseh kupovalcev opozarjamo, naj se naročila kar najhitreje dopošiljajo, ker vsak dan dohaja na stotine naročil, in ne boje nikdar več tako ugodne prilike, da se obdaruje več otrok ob enem tako sijajno za samo gld. 1.46. Razpošilja v lesenih zabojčkih proti vpošiljavi zneska ali proti povzetju (1876-3)

Antona Steinerja

komisjska hiša združenih tovarn za izdelovanje igrač Dunaj II., Taborstrasse 27.

F. N. Minibek
pri Taboru
na Marijinem trgu št. 1

nasproti
franciškanske cerkve.
Najcenejše nakupovališče
za
božična in novoletna
darila
po jako nižjih cenah:

Odmerjene volnate obleke v
lepi izbiri od gld. 1.05 komad
do vsake cene naprej. — Od-
merjene bluže od finega bar-
henta. — Blago za damске
obleke, modni barhenti. —
Sukno za obleke za gospode
in za dečke. — Pikeč-vrvčasti
in atlasovi barhenti, garniture
in preproge. — Sukno za
srajce, Julet, Domestic I. —
Najnovejše v echarpes in
fichus, srajcah, ovratnikih,
kravatah in modrcih.
Zaloga platnenega in damast-
nega blaga, priznana dober
izdelek.
Zaradi opustitve predmeta
partija svilenega blaga
(1913-2) 50% pod ceno.

Mlad jurist

1886 z novim letom službe v pisarni ali kot in-
struktor. Poučeval je več let z najboljšimi vasebi, posebno
v matematiki. (1935-2)
Ponudbe sprejema upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Prodajalka

katera je že več let pri trgovini, želi do 20. sve-
čana 1899 službo premeniti. — Pisma s pogoji
blagovolijo naj se pod „Vestna šte. 18“ pošiljati
upravnistvu „Slov. Naroda“. (1942-1)

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdama v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 9.

Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (1589-12)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v
Savskem Marofu na Hrvaškem

priporoča svoje

obče znane, najboljše in že mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata:

Peter Strel, vinski trgovec

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin

(1731-6)

v Vegovih ulicah št. 8.

V prijazni ozir!

Pri nakupu naj se zahteva izrecno pod številko
50.703 zakonito varovani volta-križec, katere številka
je na križcu vtisnjena in tudi na vsakem zavoju raz-
vidna, ker je samo ta križec pristni volta-križec. Vse
drugo zavrne energično.

Cena komadu gld. 1.80

Cena komadu gld. 1.80

**Elektro-dvojni
Volta-križec.**

Št. 50.703.

Vsem ljudem ni možno dovelj svetovati,
naj nosijo vedno tak Volta-križec; ta križec
odstrani zoperni duh potu, krepi živce, pre-
navlja kri in je po vsem svetu priznana brezprimerno
najboljše sredstvo za sledeče bolezni: putiko in rev-
matizem, nevralgijo, za slabe živce, ako človek
ne more spati, ako ima mrzle roke in noge, za
hipohondrijo, bledico, naduho, otrplost, krče,
za ponesnaženje postelje, za kožne bolezni,
hemoroida, za želodčne bolezni, hripa, kašelj,
gluhost in šumenje po ušesih, za zobobol in
glavobol itd. Neprorokovljen gubitek življenjske
moči in oslabelost se ozdravi, ako nosi človek
vedno voltačni križec. (1882-3)

Mnogobrojna zahvalna in priznava pisma so na vpogled.
Ako se vpošilja 2 gld. (tudi v pisemskih znamkah)
pošlje se dvojni Volta-križec s svilnato vrvico poštne
prosto. S povzetjem 20 avč. več.

Za nekatolike pošiljam Volta-polumesec z zvezdo
po istih cenah.

Pristen se dobiva samo pri

F. Rabinowiczu

Dunaj I., Walfischgasse 4, S. N.

Zaloga v Ljubljani:

A. Leutgeb

rokovičar in bandažist, Pod Trančo št. 1.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje
kave, čaja, ruma in konjaka!
Nepotrebno iskati!

Kavčič & Lilleg
v Prešernovih ulicah
dobivata to blago neposredno
iz prekmorskih dežel ter pro-
dajata (1828—18)
1 kilo fine kave (Santos Prime
po gl. 1.—
1 stekl. pristnega Ja-
maika ruma 0.50
1 deka pristnega Pecco-
Souchong čaja 0.05
1 pušica prave angl.
carske melanje 0.50
1 steklenica pristnega
finega konjaka 1.40
Brez tekmea!

Vizitnice

priporoča

NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.

J. Grobelnik
Ljubljana.

Nažnanilo!

Da izpraznim svojo veliko zalogo, priredim od
četrтка 15. do 24. t. m. izredno božično prodajo,
pri kateri se bodo vsi predmeti, kakor: blago za
obleke, modni barhenti, pralno blago, preproge,
garniture, platneni in batistovi robci, echarges,
sukneno blago za obleke za gospode in za dečke,
zimske suknje, prodajali po jako znižani ceni.

J. Grobelnik v Ljubljani.

Odmerjene obleke od 1 gld. 50 kr. naprej.

(1929—2)

H. SUTTNER

preje Spracher

urar v Kranju

priporoča

(1915—3)

svojo veliko zalogo

vsakovrstnih žepnih in stenskih ur, budilk in salonskih ur,
zlatnine in srebrnine po prav nizkih cenah.

Vsa popravila se točno in natanko izvršujejo.

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 9

priporočata svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za

gospode, dečke in otroke

kakor tudi

najnovejše modele

v konfekciji za dame

v žaketih, kepih, plaščih

itd. itd.

Plašče za deklice

v raznih bojah in velikostih.

Ilustrovani ceniki se pošiljajo zastoni
in poštne prosto.

(1870—4)

Akcijska zava-
rovalnica za
življenje in rente.

Allianz

Oddelek za
zavarovanje naroda
Dunaj I.
Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kanjsko

Gradeo. Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“
velika čast, da si je Nj. Velikanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem
uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe
Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1.000.000** kron.
Rezerva premij dne 31. dec. 1897 **2.617.773** kron.
L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378.90 kron.
Od 1. 1890—1897 se je izplačalo 1.654.378.16 kron.

Tedens a premija od 10 vinarjev više.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena.
Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice
za premije plača družba.

V slučajih smrti sa zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest
mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter
umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.
Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora
cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti.

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.
Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je,
da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje
mladostnih osob. — Zavarovanje otrok.

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev više
po tarifih.

Prospekte in tarife razposilja agentura na zahtevanje brez stroškov.

Zastopniki se iščeje za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe
pošljejo gorenji agenturi.

(1611—10)

Knjigarna „Dioničke tiskare“ v Zagrebu
ogel Gundulićeve in Ma ofske ulice.

Ravnostar so izšle:

Skladbe

prof. F. S. Vilharja.

(1875—8)

Knjiga I.: Samospavi, zbori in skladbe, cena f. 2.—, s pošto f. 2.20
„ I.: I. del. Samospavi, posebej, „ f. 1.20, „ „ f. 1.40

Knjigarna „Dioničke tiskare“ v Zagrebu
ogel Gundulićeve in Marofske ulice.

Učenec za brivsko obrt

se vzprejme.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“. (1930-2)

Trgovski pomočnik

vojaščine prost, se vzprejme v specerijski in železni trgovini. Vstop pred novim letom. (1941)

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Sode ima na prodaj

raznovrstne zažmahane, velike in male stare in nove

J. Buggenig, sodar 1879
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico (drž. kolodvor).

Avtomatični lovilci za množine.

Za podgane gl. 2-3, za miši gl. 1-20. Lové brez nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Povsod najboljši uspehi. Pošilja se proti povzetju. **M. Feith, Dunaj, II, Taborstrasse 11 B** (1910-2)

Restavracija L. Fantini

Ljubljana

Gradišče štev. 2.

Priporočam najbolje svoja direktno naročena izvirna južna vina v nastopnih priznanih izbornih markah:

Malaga	
Madeira	
Port-vino (rudeče, belo)	Vda de Adolfo Rittwagen Malaga.
Lacrimae Christi	
Marsala	
Sherry	Gamboa Hermanos, Jerez de la Frontera
Vermouth	G. E. Vinardi u. Co., Turin.

Ta medicinska in desertna vina se pri meni točijo na kozarce. (1932-1)

Apno

dobiva se po najnižji ceni pri (299-43)

Andreju Mauer-ju v Zagorji ob Savi

Pitana perutnina. Surovo maslo Meso.

5 kgr. sveže zaklanih piščancev za prečenje, ali rac. ali gosij gl. 320. — 9 funtov krasjega surovega masla, svežega in okusnega, gl. 450. — 5 kgr. telečjega in govejega mesa brez kosti gl. 280. — Razpošiljam vse franko proti povzetju. (1943)

R. Zeller Mayer, Huslatyn, Galleja.

Pozor!

V Ant. Krispe-jevi tovarni v Zgornji Šiški se prodaja 20 mernikov

zbranih jabolk.

Mernik po 85 kr. (1939-1)

Starorenomirane

St. Peterburške galoše

Trikotna

1860

znamka

T.P.A.P.M.
С. ПЕТЕРБУРГЪ

so na prodaj v vseh boljših trgovinah. Le „pristave“ če je na podplat nastopna znamka:

Messtorff, Behn & Co., Hamburg - Dunaj.

Stara, dobro vpeljana, v sredini mesta ležeca

prodajalna

za specerijsko blago in žganjetoč, se radi rodbinskih razmer pod ugodnimi pogoji cenó odda takoj ali pozneje po dogovoru (1853-8)
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Jako lepi, zrezljani

krožniki za kruh

z umetno graviranim napisom: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“, se dobé najceneje pri

Fran Stampfel-u

v Ljubljani, v hiši gosp. Rud. Kirbisoh-a, vhod z gledališke stolbe. (1934-3)

Odlikovani na razstavah: Velike Mežirice, Holešov, Prostějov, Prerov, Tišnov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za Božič in Novo leto!

Češki krščanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damstnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkalne izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celeplatenne domače in belene platne vseh širokosti in finosti, platno za plišče do 24 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in augin za suke, oksford, krizet, oblečni pralni sefir in šotsko blago za damske obleke, platna: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, z-store itd., trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brilantin itd., itd.

Ugodna darila in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samoizdelovalec lahko najboljše postrežem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gl. do 2000 gl. so vedno v zalogi.

Izvorni vir Plzenski!

Da prepričim pomote, naznanjam p. n. občinstvu, da zastopstvo Plzenskega piva iz meščanske pivovarne v Plznu nima več g. **Ivan Gorup**, nego da je je prevzel gosp.

Friderik Reim

v Gradcu, Jungferngasse št. 1.

Prijazna naročila za Kranjsko za pivo v steklenicah in v sodcih naj se pošiljajo (1849-1)

gosp. Ludoviku Fantiniju

v Ljubljani, Gradišče štev. 2.

Friderik Reim

glavni zastopnik mešč. pivovarne v Plznu.

Primerna božična darila!

Ne spadajoča v razprodajo.

Dražestne novosti v vozičkih za punčike, finih košarah za papir in za druge potrebe. Izborne kuhinjske oprave kakor: omarice za dišave, soljnake z užgano slikarjijo. Istotako krasno slikane servirne plošče itd. (1955-1)

M. Pakič

palača meščanskega bolniškega zaklada.

Razglas.

(1945-1)

V dvorcu Weidenau (občina Tomišelj), ki leži na Karolinski zemlji in je last Janeza Krst. Koslerja dedičev bode

dne 29. decembra 1898. l. zjutraj ob 9. uri in če bo treba tudi naslednji dan

prostovoljna dražbena prodaja

tam se nahajajoče živine, namreč: 11 krav, 4 telic, 2 teleti, 1 bik, 6 volov, 1 konj, 12 prascev.

Živina se bode oddala največ ponujajočemu, a ne pod inventarno ceno in proti takejšnemu plačilu v gotovini in odpravljenju zoeska dražbe.

Popolna razprodaja!

Lepa in primerna

božična in novoletna darila

kakor tudi razno drugo blago

popir, knjige, pisalne potrebščine i. t. d.

dobe se pod tovarniško ceno v trgovini (1947-1)

Antona Zagorjana

v Ljubljani, Gospodske ulice št. 7

kjer je popolna razprodaja!

Dve stanovanji

jedno s tremi sobami, predsoho, kuhinjo in služniško sobo; jedno s štirimi sobami in enakimi prikljinami, obe z vrtnim deležem, eventualno kot jedno stanovanje s sedmimi sobami, se za februarjski termin, oziroma takoj dasti po ceni v najem. Več v Novi ulici št. 5 pri hišniku. (1894-3)

Svoji Prodaja vina, k svojim!

Imam v kleti pristno istrsko črno in belo vino od 18 do 30 kr. liter; dalje žganje izvrstni tropinovec od 60 do 80 kr. liter; vse nosljivo na kolodvor državne železnice Dinjan (Dignano). Mali vzorčki se zaradi izgube časa ne pošiljajo. Dalje imam blizu 100 metr. centov ru-dečega istrskega brinja v vrečah za kuhanje žganja po nizki ceni, kakor tudi olje iz istr. oljk. **A. M. Pujman** v Dinjanu (Dignano), Istra.

Ali ste že nakupili? Ne!

Izberite (268-14)
Patent Satin de Chine-dežnik
z varstveno znamko in patent številkami:

☆ O.M. & C. ☆
K.K. Patent 46-2511

V Ljubljani prodaja take dežnike samo
Jožef Vidmar
izde ovalec dežnikov.

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
(81) parobrodno društvo v Reki. (48)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoča vožnja črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki)

Redne vožnje:

V noči od sobote na nedeljo hitri parnik v Zadar-Spljet-Gruča, Gravosa (Ragusa-Castellnuovo-Kotor). V noči od nedelje na ponedeljek poštini parniki v Zadar-Spljet-Metković. V torek ob 10. uri 20 m. dopoludne hitri parniki v Zadar, Spljet Gravosa (Ragusa) in Kotor. V sredo ob pol 10 uri zvečer poštini parnik v Zadar, Šibenik, Trač, Spljet, na otoke Brač, Lesina, Vis, Krč, dalje v Dubrovnik do Kotora. V petek ob pol 11. uri dopoludne hitri parniki Zadar, Spljet in Gravosa (Ragusa). V četrtek ob 1. uri popoldne poštini parniki v Mali Lošinj, Selve, Zadar, Šibenik, Trač, Castellvecchio in Spljet. V petek ob 10. uri 30. m. dopoludne hitri parniki v Zadar, Spljet in Gravosa. Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj izlet Reka-Opatija-Lošinj in nazaj. — Natančni vožni red je v oficijelni knjigi „Der Conducteur št. 593-608.

DALMACIJO.

Čokolade in Cacao Suchard.

Da se v bodoče prepreči za dogodivša se nespornajmumljenja, se čast. občinstvo opozarja na to, da tovarna

PH. SUCHARD

takozvane

lomne čokolade (Bruch-Chocolade)

niti ne izdeluje, niti ne spravlja v trgovino.

Čokolade Suchard
Čokolade Suchard
Čokolade Suchard
Čokolade Suchard

so vse z najamčeno čiste.
so vse v stanjolu zavite.
so z drugim zavikom opremljene.
imajo na etiketi tvorniško znamko in podpis.

(32-50)

Št. 13.156.

Razglas.

(1925-3)

V deželni blaznici na Studencu se bo zgradilo **jednonadstropno, pristoječe postopje za stanovanje zdravnikov**; na oba že obstoječa oddelka za besne pa se bo postavilo še jedno nadstropje.

Za oddajo tega dela se razpisuje znova pismena ponudbena obravnava do včetega

dné 23. decembra t. l.

do 12. ure dopoludne.

To delo se bo oddajalo le jednemu glavnemu podjetniku proti plačilu po pavšalnih zneskih za dovršeno delo ter se bodo torej sprejemale le take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč: pogoji, načrti, popis stavbe so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4 v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do **23. decembra t. l.** do 12 ure dopoludne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na zavitku: „Ponudba za zgradbo postopij na Studencu“. Vsaki ponudbi se mora priložiti 2000 gld. jamščine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih listih po karzni ceni, če ta ne presega minimalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omeneni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, kateri pavšalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško stanovanje ter naj ponudbi priložijo kraj in dan in lastnoročni podpis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem predvarku izbrati si podjetnika ne glede na to, koliko kdo zahteva, ali pa tudi razpis ti delo obravnava.

Ozrlo se bo le na pismene, v razpisni dobi d šle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 12. decembra 1898.

Koncesioniran po vis. c. kr. ministerstvu z odredbo z dné 7. maja 1894, št. 5373.

Severno-nemški Lloyd
v Bremenu.

Brzoparniške vožnje v Newyork:

Iz Bremena ob torkih in sobotah.

Bremen-Sev. Amerika.
V Newyork.

Iz Southampton evtl. Cherbourg ob sredah in nedeljah.
Iz Genova oziroma Neapolja

Bremen-Juž. Amerika.
V Montevideo.

V Baltimore.

via Gibraltar
2-3krat mesečno.

Bremen-Istočna Azija.
V Kina.

V Buenos Aires.

Prekomorska vožnja v Newyork
6-7 dnij.

Bremen-Avstralija.
V Adelaide, Melbourne, Sydney.
(1912-2)

Najboljša in najcenejša potovalna prilika.
Generalno ravateljstvo v Ljubljani:
Edvard Tavčar.

Uradno dovoljena (1938)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni
priporočila in namešča

služno osobje vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena

L. Luser-jev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjim odesom, žuljem i. t. d.

Glavna zaloga: (2-50)

L. Schwenk-ova ekarna, Dunaj-Meiding.

Zahtevajte **LUSER-jev** obliž za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: M. Mardetschläger, J. Mayr, G. Piccoli. — V Kranju: K. Šavnik.

Šenitna ponudba.

Gospodična primerno starosti sa mo-žitev, boljšetodbine, izobražena, s neholifio premoženjem in lepo šenitbeno pripravo, želi se poročiti s kakim gosp. uradni-škom, vдовci s premoženjem imajo prednost. Sudi ima veselje do gospodarstva ali tgo-vinstva. — Ponudbe s oliko blagovolijo naj se pošlato: (1909-8)

pošte restante št. 20, Ljubljana.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid
navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

(467-59)

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Dvorni trg št. 1

naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, prtem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, ki so izšle v založbi „Národne Tiskarne“.

Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 10 kr.
Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Tolstoj: Knez Serebrjani. Roman, broširan à 70 kr.
— Dva romana, broširano à 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broš. à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriot: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Partei-wesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 12

L. Schwentner sprejema in oskrbuje naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Zahvala.

Jaz podpisani **Karol Schöner**, posestnik, gostilničar in mesar na **Krškem št 104** čutim se dolžnega, da se generalnemu zastopu **vzajemno zavarovalnega društva**

„Concordia“

za točno in kulantno cenitev in za naglo izplačilo odškodnine povodom požara, dne 16. novembra t. l., ki mi je uničil hišo, gospodarsko poslopje in premičnine na **Krškem št. 104**, **najtopleje zahvaljujem** in zavarovalnico **„Concordia“** in njene zastopnike vsakemu **najtopleje priporočam.** (1952)

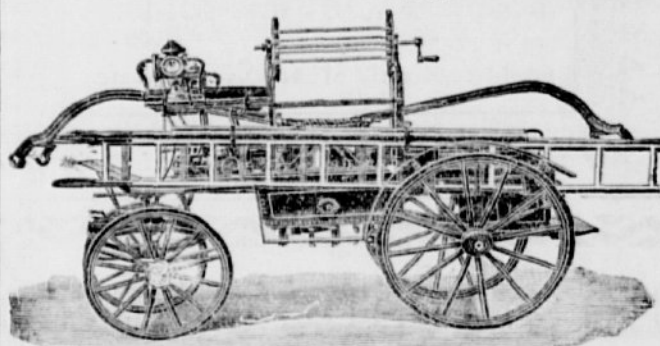
Na **Krškem**, dne 8. decembra 1898.

Petrjuje:
občinski urad na **Krškem**
dne 10. decembra 1898.

Rastohar s. r.

Karol Schöner.

Brizgalnice

s patentom
proti zmrzlini

priporoča tvrdka

R. A. Smekal
v Čechu,

katere izključno sarna izdeluje. Te brizgalnice s patentom proti zmrzlini v najhujši zimi ne premrzajo. Dalje priporoča cevi, pasove, čelade, kmetijske stroje itd. itd. (2083)

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.

Preselitev trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti p. n. slav. občinstvu, da sem se preselil s svojo

trgovino s papirjem

v Šelenburgove ulice št. 5

(v Maličevu hišo, nasproti sedanje moje prodajalnice).

Pri tej priliki priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših predmetov, posebno

božična in novoletna darila

vedno **novitete** po najnižjih cenah.

Lepi slovenski skladni koledar po 60 kr.

Lepi slovenski stenski koledar po 25 kr.

S pošto vsak 5 kr. več.

Z edličnim spoštovanjem

(1886—3)

Ivan Bonač.

Za božične praznike

priporoča

(1862—4)

Rudolf Kirbisch

slasčičar na Kongresnem trgu

svojo veliko izbor **atrap, bonbonijev, figur** iz sladkorja, košaric in škatlic s **kanditi in glasiranim sadjem**, najfinijih bonbonov, **pečiva za čaj**, pacience-peciva, šampanjskih biskvitov, graškega subarja, vaflov, karlovarških oblat za Pischingerjeve torte, **krhljak** (kruh iz posušenega sadja, **mandolotov, lecta**, dalje najfinijega čaja, ruma, **coznaca, desertnih vin**, najfinijših likerjev, kompotov, marmelad, cacao, čokolad itd.

Največja in najcenejša izbor okrasov za Božična drevesa.

Za praznike pince, kolače, potice, orehove, medene, rozinaste, mandlove in lešnikove.

Asortirani okraski za Božična drevesa od 2 gld. naprej. franko na vsako poštno postajo.

Vnauja naročila se izvršujejo točno

Najnižje cene, vse jedilno blago se izdeluje doma.

Najnižje cene, vse jedilno blago se izdeluje doma.

Pozor!

Pozor!

Originalno plzensko pivo!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem opustil zastopstvo meščanske plzenske pivovarne, katero je prevzel Gradčan g. F. Reim, mesto tega sem prevzel

zastopstvo

zadružne plzenske pivovarne

katere pivo je splošno priznано najboljšo od vseh plzenskih piv in katero posebno priporočajo zdravniki v dijetne namene.

Priporočajoč se najtopleje belježim

Ivan Gorup.

Pisarna:

(1956—1)

Šelenburgove ulice št. 1. Telefon št. 90.

DOBRÁ ÚSPORNÁ KUCHYNĚ

Maggi-jeva juha sabelo je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic sadošča. V izvornih steklenicah od 50 viii. zaprež dobiva se v vseh delikatesnih, kolonijalnih, drogerijskih in specerijskih prodajalnicah. Izvirne stekleničice se s Maggi-jevo sabelo najceneje napolnjujejo. (1885)

Ravnokar izšla sta:

Stenski koledar

cena 25 kr., po pošti 28 kr

Skladni koledar

v 7 raznih finih tiskanih, cena 60 kr., po pošti 65 kr.
ter jih toplo priporoča domača turška

Josip Petrič-a
trgovina s papirjem itd v Ljubljani.
(1889—3)

Razglas.

Mestna občina Rudolfova proda iz svoje hoste pri Cegonci, od koder je izvoz lesa posebno ugoden, kakih 600 m³ hrastovega in kakih 200 do 300 m³ smrekovega stoječega lesa.

Kdor h če les kupiti, si ga lahko vsak dan z mestnim logarjem Pauličem iz Cegonce ogleda.

Zapečateni ponudbe za kubični meter naj se stavijo mestnemu županstvu v Rudolfovem do 1. januarja 1899. Na zavitku naj se od zunaj opomni: „Ponudba za les“.

Mestno županstvo v Rudolfovem
dné 12. decembra 1898. (1931—3)

Primerna darila za Božič in novo leto.

Priporočam svojo največjo, bogato zalogo vsakovrstnih ur, verižic, zapestnic, uhanov, prstanov in vseh novostij v zlatnini in srebrnini po najnižjih cenah in tudi pod ceno.

Posebno priporočam **najboljše biciklje in šivalne stroje** in vse to z garancijo.

Vsa popravila točno in dobro.

Priporočaje se vabim na obilni obisk

FRAN ČUDEN

urar

v Ljubljani, na Mestnem trgu, nasproti rotovža.
(197—2) Ceniki tudi po pošti franko.

Kakor splošno znano, so Richter-jeve sidrove kamenaste gradilne skrinjice otrok najljubša igrača.

One so jedina igrača, katera zanimanje otrok trajno vzdržuje in se ne postavi v kot že po nekaterih dneh. (1816—5)

Zato so najcenejše darilo in v sled svoje velike odgojne vrednosti in dovršene kakovosti tudi najmenitnejše darilo.

Sploh so najboljše, kar se more podariti otrokom kot igrača ali zabavilo. Nova skrinjica št 28, obsegajoča: 2581 sidrovih gradilnih kamenjev, 14 zvezkov predložk, 11 zvezkov prikrojev, 10 listov figur, 11 zavojnih predložk, 2 temeljna načrta itd., cena 177 kron, je brez dvoma najbolj velikansko darilo, ki se more pokloniti otrokom.

Richter-jeve sidrove kamenaste gradilne skrinjice dobivajo se po 40, 75, 90 kr. do 6 gld. in višje v vseh boljših prodajalnicah igrač in imajo v dokaz pristaosti znamko „s sidrom“. Vse skrinjice brez sidra so manj vredne ponaredbe, katere naj se ostro zavrnejo. Nov, bogato ilustriran cenilnik pošljemo na zahtevo brezplačno in franko.

Novo! Novo!

Poskuševalco potrpežljivosti in družbinska igra „Sidro“.

Natančneje v ceniku.

F. Ad. Richter & Cie.
Prva avstro-ogerska ces. in kralj. priv. tovarna kamenastih gradilnih skrinjic.
DUNAJ.
Pisarna in zaloga: I., Opernring 16.
Tovarna: XIII/1, Hietzing.

Rudolstadt (Thüringen), Olten, Rotterdam, London, New-York, 215 Pearl-Street.

Velika zaloga tu- in inozemskega vina in šampanjca v steklenicah

Velika izbira najfinjšega južnega sadja in mandolati. — Najkakovostnejše gulate (šunka) iz Prage in Gradca. — Raznovrstne konzerve mesa in različnih rib. — Gosle letica v skatilah in terinah za narezati

Velika izbira primernih božičnih in novoletnih daril.

Velik petek in postni dan sveže izbrane morske ribe raznih vrst

Mnogovrstne marinirane in pre-kajene ribe. — Renski losos

Esencia za punc

Načrt za drevce

Božična drevca

Načrt za vrste

Načrt za najmanjše

prporoča

Anton Stacul

trgovina z delikatesami in specerijskim blagom v Ljubljani.

Tuzemski in francoski konjak

Prva kranjska tvrdka za jermenarske, sedlarske in torbarske proizvode

Fran Primožič

jermenar in sedlar (1057—25)

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 6.

Slav. p. n. občinstvo in gg. tovarnarje opozarjam najvljudneje na mojo povečano in novo urejeno obrt, in kedor se zanima za napredek domače obrti, prosim, naj si ogleda mojo bogato zalogo konjskih oprem vsake vrste za vožnjo in ježo, kovčegov in torb itd. domačega proizvoda. Jermena za stroje vseh širokosti imam vedno v zalogi. Ob enem usojam si še naznanjati, da v kratkem času pričem z starinami (antikvitetami) kupčevati. — Velika izbira vseh potrebnih za konje. — Prodajam, kupujem in posojujem že obrabljena sedla ali pa cele jezde opreme. Vsa tudi najmanjša naročila in popravila od tu in zunaj se točno in ceno izvršujejo. — Solidna postrežba. — Dobro blago. — Cene zmerno.

— Krasne zvonce za sani iz prave kovine. —

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Domača obrt.

 VIRIBUS UNITIS

R. DITMAR

tovarna za svetilke in kovinsko blago na Dunaju.

Petrolejske svetilke

Moderateur-svetilke.

Električni razsvetljevalni predmeti od najpreprostejših oblik do najelegantnejše oprave in v vseh vrstah.

Instalacije

(1838—7) za

električne razsvetljave.

Ditmar-jeve svetilke v vseh renomiranih prodajalnicah svetilk.

Tovarniška znamka.

2 dijaka

nižjih šol vzprejmeta se na hrano in stanovanje na Sv. Petra cestli.

Več pove iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1944-1)

Strugarska dela

ima v zalogi (1445-14)

Josip Oblak, Trubarjeve ulice št. 2.

Izmej

čevljev iz gumija

so priznane najboljše (1520-14)

svetovne marke

pristno

ruski Peterburški

s ces. ruskim

orlom in

pristno

angleški United-

States Ruber

& Comp.

Glavna zaloga

J. S. Benedikt v Ljubljani.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarnice v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to (1668-11)

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarnice in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Preselitev!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem se s svojo

mlekarno preselila

izpod semenišča

na Francovo nabrežje št. 27

v Kendovo hišo za vodo.

Fani Fabljan

mlekarna.

(1926-3)

Izdelava perila

za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Oskrbi cele oprave za neveste. Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi oprave za novorojenčke. Ustanovljeno l. 1870.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo jamči trdka

O. J. HAMANN v Ljubljani

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr. čistnik in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske in nemške pošilja na zahtevo brezplačno. (531-22)

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizika s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe na: Ludwig Osterreicher, VIII., Deutsegasse 8, Budapest. (1815-4)

Naznanilo.

Kdor trpi na kašlju, hripavosti, astmi itd., naj si kupi za 25 krajc. za vojšček Krause-jevih izboljšanih uničevalcev katara. — To so konfiture prav prijetnega okusa. — Pomagajo hitro in gotovo. (1794-5)

Zaloga v Ljubljani: M. Leustek, lekarna „Pri Mariji Pomagaj“; U. pl. Trakóczy, lekarna „pri zlatem enorogu“; M. Mardetschlaeger, lekarna „pri zlatem orlu“.

Jakob Zalaznik-ova

slasčičarna in pekarna

Stari trg št. 21

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo slaščic domačega izdelka

za okrasitev božičnih drevesc.

Istotako priporoča

za božične praznike:

kolače, pince, orehove, rozinove in mandeljnovne potvice in razne vrste slasčic za čaj. (1936-2)

Ljudevit Borovnik

(106)

(50)

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki sastonj.

Gotovo ni bil nobeden ljubljanskih trgovcev po strašni potresni katastrofi tako hudo prizadet nego jaz. Moral sem namreč po tej katastrofi svoje tri trgovine, kakor tudi svojih šest skladišč v hišah gospodov Bahevec in Gregl izprazniti. Z velikimi troški sezidal sem si dve trgovski baraki, skladišča pa sem preložil — radi pomanjkanja primerne prostora — v skladišče za slo. To skladišče je — takorekoč — brez pravega gospodarja, ker se za popravo strehe ne briga niti posestnik, niti najemnik — meni pa — kot podnajemniku — ne kaže, napravljati si večjih, nepotrebnih troškov. Pri deževnem vremenu sem primoran, da se mi blago ne pokvari, isto večkrat prekladati. Ker so taki odnosi, ako trpe dolgo, neznosni, bodem jeden del tega blaga razprodal.

Uradno dovoljena

razprodaja

vršila se bode v moji novi trgovini

v palači meščanskega bolniškega zaklada

(kjer je bila ta trgovina na tem prostoru preko 76 let pod tvrdo M. Pakič.

Ono blago, ki je nevarnosti najbolj podvrženo,

prodajal bodem pod lastno nabavno ceno, drugo blago pa po izdatno znižanih cenah.

V nadi, da bode slavno občinstvo moj mučni položaj upoštevalo ter me z obilnimi naročili počastilo, dovoljujem si še opomniti, da sem vodstvo posamezne razprodaje prevzel sam ter zagotavljam, da bodem visokočastitim naročnikom z največjo paznostjo, uljudnostjo in strogo solidnostjo postregel.

Pritožbe o nepazni postrežbi in slabi izberi bodo popolnoma izključene.

(1954-1)

Z najboljšim priporočilom in visokim spoštovanjem

Viktor Henrik Rohrmann

lastnik protokolirane trdke

M. Pakič prva kranjska trgovina lesenih izdelkov, košar in rešet v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1822.

Odlikovana z zlatimi, srebrnimi in bronastimi državnimi in deželnimi darili.